

Rasines riaušes tebesitiesia

33 žmonės užmušti

Gal paskelbs karės stovį

RASINĖS RIAUŠĖS CHICAGOJE
JE TEBESITĖSIA.

Riaušės persimetė į šiaurinę miesto dalį, 33 žmonės užmušti. Gubernatorius grąšina paskelbti karės stovį.

CHICAGO. — Rasinėse riaušėse Chicagoje vis dar tebesitiesia, nežiurint užtikrinimų, kad pribuvus kareiviams tos riaušės turėsi apsisisti. Ir riaušės netik nemažėja, bet dar labiau plečiasi. Įsivardamos į šiaurę naujas negrų apgyventas apygardas.

Iki šiol riaušės siautė pietinė miesto dalį, apie State St., kur gyvena veik vieni negrai. Dabar riaušės persimetė į šiaurinę miesto dalį — į tenatinių negrų kvartalus. Vakare vakare policija gavo žinią, kad keli negrai užsibarakadavę namuose prie 500 W. Division St. ir šaudė į baltuosius žmones. Prie Oak ir Cambridge gatvių 5.000 baltųjų žmonių užpuolė negrus mušti. Ten vienas negras tapęs užmuštas. Kitur toje apygardoje esą negrai užpildinėja baltuosius.

Riaušės pasiekė ir vidurmiestį. Užpėrė naktį goveda baltųjų vaikų po vidurmiestį ir užpildinėja dirbančių valgyklose negrus. Du negrai užmušti vidurmiestyje.

Negrai niekur negalėjo pasirodyti ant gatvės ar dirbtuvėse. Kaip tik juos užmatydavo baltieji, tuoj padarydavo užpuolimą. Ir užpuolikai elgėsi su negrais kuožvėriškiau. Išlaužo rankas, kojas, neretai nukapoją jas. Neaplenkiama ir vaikų. Jie irgi patampa aukomis sužvėrėjusios minios.

Iš viso riaušėse jau užmušta 33 žmonų, jų tarpe 17 baltųjų ir 16 negrų. Vienok vaikšto gandai, kad ir daugiau negrų yra užmušta. Sužeistųjų skaičius yra labai didelis, jis siekia keltą šimtų ir daugelis sužeistų turbut mirs.

Žmonės, ypač kurie arčiau negrų gyvena, ar su jais susiduria stačiai yra sužvėrėję.

Kariuomenė malšinimui riaušių jau esanti sumobilizuota. Sutraktu esą 4.800 kareivių ir jiems išdalinta po 100 patronų. Gubernatorius Lowden, kuris delei riaušių atvyko į Chicago, sako, kad jei riaušės tęsis ir šandie, jis paskelbs mieste karės stovį. Kareiviai yra pavesti Cottage Grove Ave. stoties policijos kapitono Mullen komandos ir jiems yra įsakyta, kad jei tik yra reikalas, vartoti durtuvus ir kulbes ir kraštutiniuose atsitikimuose, kada ir tas negelbsti, tuosyk šauti į minią.

Riaušės pasiekė visur. Net pavieto kalėjime ir ten buvo

riausių. Ten riaušės pakėlė apie 100 negrų, kurie susirėmė su baltaisiais. Riaušės po valandos mušio su kalėjimo sargais liko numalšintos. Dabar kalėjime pastatytas kulkasvėdis.

Net ir ligonbučiuose ir ten buvo muštinės tarp baltųjų ir negrų, o kurie per silpni buvo, kad mušties, tai vieni kitus visai paliko. Net ir mirštantys, ir tie neatsiliko.

Policija nustatė rubežius, kurių negali pereiti nė juodieji, nė baltieji. Negrai nepasirodė gyvulių skerdyklose, nors bosai ir buvo prižadėję juos apginti.

Riaušėse dalyvavo netik civiliai žmonės, bet ir jurininkai. Todel jurininkų komanduojuojas įsakė, kad policija areštuotų dalyvaujančius riaušėse jurininkus, kurie bus sugrąžinti į laivimos stotis ir sunkiai nubausti.

Policijos vyrininkas paliepęs suspenduoti policistą Daniel L. Callahan, kuris atsisakė areštuoti baltą žmogų, kuris mėtė akmenimis į nuplaukusį baltųjų pusėn negrą ir jį prigrūdė, kas ir davė pradžią riaušėms.

Po miestą vaikšto visokių gandy apie neva negrų papildytus žiaurumus, jų našautus žmones, kad buk jie žudą moteris ir vaikus. Tie visi gandai leidžiami tyčiomis, kad dar labiau suksčius minią prieš negrus, nes saraše užmuštųjų nėra nė vienos moteris, nė merginos.

Yra ir tarpe lietuvių, kurie dalyvauja, ar pritaria toms negrų skerdynėms. Lenkai taipgi jose dalyvauja. Abėnai pogromščikus sudaro visos tautos, nors daugiausia jų randasi iš tarpo amerikiečių ir airių.

Riaušėmis naudojasi plėšikai ir kapitalistai. Firmiesiems dabar riaušių apimtos vietose tikra darbimė. Pasinaudodami sumišimais jie plėšia namus ir sankrovas. Kapitalistai pasinaudos vėliau, nes suardžius darbininkų vienybę, jiems nebus sunku sulaužyti ir darbininkų streikus. Jau buvusios stipriomis negrų unijos, dabar, delei skerdynių, turbut iširs, tad vėl kapitalistai galės samdyties negrų streiklaužiant ir pagelba jų laužyti darbininkų streikus, ko negalėjo daryti dabar, kada negrai buvo susiorganavę ir nėjo streiklaužiant. Galbut kapitalistai, pasinaudodami rasine neapykanta ir pagelba įvairių plėšikų ir šiaip mušėkų ir sukėlė tas riaušes.

Gubernatorius Lowden ir mayoras Thompson skelbia, kad situacija kiek gerėja ir kad ne užilgo riaušės turės apsisisti.

Atsišaukimas.

Darbininkai! Kreipiamės į jus delei negrų skerdynės Chicagoje. Pasvarstykite kas darosi. Pagalvokite! Jau kelinta diena baltųjų ir juodveidių buriai užpildinėja vieni kitus. Kraujas liejasi, gyvastis žuva.

Kodelgi jie žudos? Kam iš to gali būti nauda? Ką yra negrai padarę baltiesiems žmonėms, arabaltieji negrams, kad jie turėtų eiti ant peilių prieš vieną kitą?

Bet kad ir didžiausią skriaudą butų padarę vieni arba antri, tai skerdynės juk neatitaisys skriaudos. Jos tik dar padidės jį.

Savavališkas žmonių žudymas, kad ir kaltų, yra didžiausiu nusidėjimu prieš dorą ir prieš įstatymus. Todel mes raginame jus, darbininkai: laikykitės ištolo nuo tų skerdynių ir drauskitės nuo jų tuos nešmanėlius, kurie norėtų į jas kištis.

Paprašinkite jiems, kad mušdami negrus darbininkai nieko nelaimės, o tik tai dižiai užkenks savo reikalams.

Šitokios skerdynės gali būti pageidaujamos tikrai kapitalistams, kurie gali tuo labiau išnaudoti darbininkus, kuo mažiau tarp jų yra vienybės ir sutarimo. Galės buti, kad jas ir sutaisė kas nors kapitalistams pasitarnaudamas.

Stock Yardu bosai ir kitų dirbtuvių bosai gabenosi iš pietų negrus, tikėdamiesi, kad negrai amžinai bus vergais, amžinai neprigulės prie unijų, amžinai skebaus ir dirbs už pigiausią mokesį. Gana ilgai taip ir buvo. Kapitalistai tuo džiaugėsi. Ir kol negrai buvo gerai skeba's, tol jokių negrų muštynių čia nebuvo.

Bet dalykai pradėjo mainytis. Negrai paskutiniuoju laiku subruzdą rašyties į unijas. Jų unijos pasidarė kone taip tvirtos, kaip ir baltųjų. Stock Yardu ir kitų pramoninių bosai pradėjo užsivilti savo juodais vergais.

Štai liepos 6 dieną buvot didžiausia Stock Yardu darbininkų demonstracija, kuri parodė kaip tvirtai jau yra susiorganavę ir negrai ir baltieji ir koks puikus vieš patauja tarpe jų supratimassavo reikalų vienodumo, ir kaip jie yra persiėmę jausmu darb ninkiškos vienybės ir brolybės.

Ir vos praėjo trys savaitės po šitos demonstracijos, kaip štai mes turime Chicagoje baisiausias negrų skerdynes, kokių dar niekad nėra buvę nė viename šiauriname Amerikos mieste.

Kieno gi tai sumanymas ir darbas? Taigi darbininkai, neduokite kad sugriūtų jūsų klesos vienybė. Neklausykite brolydų kurstymų ir sulauykite nuo jų savo draugus. Atsiminkite, kad tikrai per vienybę jus laimėsitė savo kovą už geresnį buvį ir geresnę ateitį!

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill. July 30, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

Vengrijoje

VENGRIJOS SOVIETAISUTINKA PASITRAUKTI IS VALDZIOS?

BERLINAS, liepos 29. — Pasak Berlio Lokal Anzeiger, Vengrijos komisarai šandie apsilankę pas tarkininkų atstovą Budapešte pulk. Cunningham ir pasiūlė rezignavimą sovietų ir išrinkimą naujos valdžios. Pasiūlymas perduotas vyriausiajai tarybai Paryžiuje.

Sovietų pirmininkas nusizudęs.

GENEVA, liepos 29. — Pasak Munich Nachrichten, Alexander Garbai, prezidentas Budapešto sovietų, nusizudė susirinkimo name po pasmerkimui sovietų ir komunistų šalininkų ir apkaltinimo Bela Kun privėdime šalies prie sugriuvimo.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill. July 30, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

SUKILIMAS BULGARIJOJE.

LONDONAS, liepos 29. — Bevielinė žinia iš Maskvos praneša apie bolševikišką sukilimą Bulgarijoje. Sukilimas ištikęs garnizono mieste ir garnizonas prisidėjo prie revoliucionierių.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill. July 30, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

UKRAINIEČIAI PRISIDĖ PRIE BOLŠEVIKŲ.

Neužganėdinti atidavimu lenkams Rytinėse Galicijos.

VIENNA, liepos 25. — Patirta iš tiesioginių Ukrainos šaltinių, kad ukrainiečiai taip neužganėdinti tarkininkų leidimu, kaip jie sako, užimti Rytinę Ga-

liciją ir laikyti ją, kad visa Ukrainos armija iki šiol kariavusi su bolševikais, dabar prisidėjo prie jų. Jie sako, kas ukrainiečiai turėjo nuo 75.000 iki 80.000 kareivių po ginklų.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill. July 30, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

ALBANAI MUŠASI SU ITALAIS.

SALONIKI, liepos 29. — Pasak Makedonijos laikraščio, albanų sukilimas prieš Italijos kareivius kasdien didėja. Keletas Albanijos viršininkų kooperuoja pastangose išvysti italus. Nežiurint įsmarkiausios cenzūros, patirta, kad Italijos propagandistai tapo užmušti arti Kravaya ir Berat.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill. July 30, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

Suv. Valst. Kongrese

PREZIDENTAS PADAVE SENATUI FRANCIJOS SUTARTĮ.

Prašo ją ratifikuoti.

WASHINGTON, liepos 29. — Vienbalsiu sutikimu, Francijos sutartis, kurią prezidentas Wilsonas šandie pajuntė senatui, pirmininko Lodge įnešimu, tapo paduota senatui atvirame susirinkime. Sumanymu Lodge, sutartis tapo atiduota tam komitetui be pasipriešinimo ar diskusijų.

Prezidentas perduodamas sutartį, kuri prižada, kad Suv. Valstijos tuojaus eis Francijos pagalbos, jei tąją be priežasties užpuolė Vokietija, prašė greito jos ratifikavimo. "kartu su sutartimi su Vokietija".

31 STREIKIERIAI ARESTUOTI

CHICAGO. — Polivija skel-

bia, kad vakar burys streikierių International Harvester Co. decring dirbtuvės, prieš kuriuos paskelbta lokautas, vakar užpuolė du foremanų pagalbininkus ir labai juos sumušė. Policija išvaikė streikierius ir 31 jų suėmė. Visi jie esą ateiviai.

53 ŽMONĖS UŽMUŠTI TRAUKINYJ.

Meksikos sukilėliai išsprogdino pasażierinį traukinį.

EL PASO, Tex., liepos 29. — Pasak čia gautų žinių, 18 pasażierių ir 35 federaliai kareiviai tapo užmušti, kada sukilėliai išsprogdino traukinį kalnuose, 100 myl. į rytus nuo Meksiko City.

Didelis streikas Scrantone

STREIKUOJA ELEKTROS DARBININKAI.

Daug dirbtuvių užsidarė ir 100,000 darbininkų be darbo.

SCRANTON, Pa., liepos 29. — Čia susireikavo Scranton Electric Co. darbininkai ir tas labai atsiliepė ant visos industrijos Lackawana klonų. Dirbtuvės viena po kitai užsidarė netekdamos elektros pajėgos ir apskaitoma, kad delei to yra virš 100,000 darbininkų be darbo.

Vienas dienraštis visai neišėjo, o kitas persikėlė į Wilkes-Barre. Gatvekariai irgi veik visai sustoję vaigščioje. Šilkų audinėjos, flejyklos ir daug mažų anglių kasyklių užsidarė.

Skaitykite Platinkite "NAUJENAS"

Gatvekariu darbininkai balsuos apie streiko užbaigimą

Unijos vadovai smerkia streiką

CHICAGOS GATVEKARIŲ DARBININKŲ STREIKAS TĖSIASI.

Unijos bosai kaltina, kad streiką paskelbė radikalai, bet ne vienas gatvekaris ir elevatorius nevai-gšto mieste. Viršininkai padarys referendumą apie tolimesnį tęsimą streiko.

CHICAGO. — Gatvekarių darbininkų streikas prasidėjo lygiai nužymėtame laike — 4 val. ryto. Po tos valandos nė vienas gatvekaris ar elevatorius nepasirodė mieste. Visi gatvekariai taip nustatė savo laiką, kad jie galėtų sugrįžti į savo daržines prieš streiko laiką. Tik vieno gatvekario konduktorius turbut neteisingai apskaitė laiką ir nespėjo sugrįžti laiku į daržinę, tad atėjus valandai streiko, jis su motormanu apleido gatvekarį ir paliko jį stovintį gatvėje. Paskui tas gatvekaris tapęs sugedintas.

Vakar jokių konferencijų darbininkų su kompanijomis nebuvo. Kompanijos paskelbė, kad jos nesijieško streiklaužių ir visai nebandys operuoti gatvekarių, kol nebus susitaikinta su darbininkais.

Kitų dirbtuvių darbininkai turėjo eiti pėsti į darbą ar iš darbo, ar važiuoti visokiems vežimais, kurie užsiėmė vien tik gabenimu žmonių. Didesnės dirbtuvės pačios samdėsi vežimus ir gabenos namo savo darbininkus. Jos nužymėjo savo kelius ir šandie jų vežimai nukirto vietose lauks savo darbininkų, kad juos nuvežus į darbą.

Streiką paskelbta gana umai. Dar vakare kompanijos ir unijų viršininkai paskelbė, kad streiko nebus, kad kompanijų pasiūlymai pakelti mokesį ir dalinai įvesti 8 val. darbo dieną tapo priimti. Tik vakare buvo suauktas darbininkų susirinkimas, kad patvirtintų tą susitarimą. Bet susirinkimas, nežiurint unijų viršininkų maldavimų, kaip vienu balsu atmetė kompanijų pasiūlymą ir nutarė paskelbti streiką 4 val. ryte. Nutarimas padaryta 10 val. vakare, taip kad publika jokiū būdu negalėjo sužinoti apie streiką. Tik atsikėlę ryte žmonės neberado gatvekarių ir tuli jų labai nusistebėjo. Nežinodami apie streiką, daugelis laukė ant gatvių kampų ir galbut keikė kodel taip ilgai nepasirodo gatvekaris, ir tik žvilgtelėję į laikraščių antgalvius pamatė, kad gatvekarių darbininkai streikuoja.

Unijų viršininkai neužganėdinti Gatvekarių darbininkų unijos viršininkai labai neužganėdinti pasekmėmis užvakarykščio darbininkų susirinkimo, kuris nutarė paskelbti gatvekarių darbininkų streiką. Kaipgi, unijų viršininkai buvo priėmę kompanijų pasiūlymus ir užtikrino, kad ir darbininkai juos priima, o darbininkai, nežiurint visų maldavimų jų viršininkų, ėmė ir atmetė tuos pasiūlymus. Esą nė išsižioti ne-

davė tiems, kurie norėjo kalbėti už pasiūlymus, ir neleidė skaityti gubernatoriaus Lowdeno atsišaukimo į darbininkus. Net centralinis unijos pirmininkas Mahon ir tas užgėrė pasiūlymus. Centralinis išdinkas Bland, kuris buvo susirinkime ir maldavo už kompaniją, irgi labai neužganėdintas susirinkimo pasekmėmis.

Jis skelbia, kad jis paleis referendumu nubalsuoti apie tolimesnį tęsimą streiko, nes jis nemana, kad didžiama darbininkų pūtertų tam streikui. Jis pakartotinai tvirtina, kad susirinkime tik radikalai viešpatavę ir jų priešininkams neleidė net kalbėti. Toks susirinkimas esąs paniekinančiu ir jis atmetė vadovus, nes atmetė jų padarytą susitarimą su kompanijomis. Dabar unijų viršininkams nesą kaip vesti streiką. Jų susitaikimas atmetas, o jie nežina ar visi darbininkai sutinka su jais "nenuoramomis", kurie dalyvavo susirinkime. Bet ką darys viršininkai, jei visi darbininkai pasidarys "nenuoramomis" ir stovės už streiką, to viršininkai nesako. Jie patys turbut nežino. Vėsti streiką, kuriam jie nepritaria, yra nesmagiu dalyku, bet ir netekti vietos unijose irgi negerai. Dabar viršininkai užsiganėdina vien viešu šmeižimu dalyvavusių susirinkime darbininkų, tikėdamiesi, kad tuo patrauks didžiama kitų darbininkų ir tuo laimės referendumu.

Streikieriai užsilaiko labai ramiai ir jų nematyti net gatvėmis vaigstant uniformoje.

AURORA ELGIN GATVEKARIŲ DARBININKAI STREIKUOJA.

Daugelis miestelių liko be šviesos, taipgi ir dirbtuvės turės turės užsitaryti.

Aurora, Elgin ir Chicago užmiestinių gatvekarių darbininkai nutarė sustreikuoti šryt. Jų streikas prasidėjo 2 valandą nakties. Jų streikas yra pilnas ir keli miesteliai, kaip Elgin, West Chicago, Wheaton, Glen Ellyn, Villa Park ir Lombard liks be šviesos, o didelės dirbtuvės, kurios naudoja elektros pajėgas, turės užsitaryti, kadangi gatvekarių kompanija aprūpindavo duos miestelius elektros šviesa ir pajėga.

O R A S.

Giedra ir šilta šandie ir ryto.

Ryto

Liepos 31 dieną, Mildos svetainėje Lietuvių Socialistų Apšvietos Klubas rengia svarbų referatą, tema "Socialistai ir kairysis sparnas". Referuos Naujienų redaktorius, d. P. Grigaitis. Pradžią 8 v. v.

Mokslo Žinios.

Rašo L. ŠERNAS.

Pikčiurnas medis.

Idaho valstijos auga ypatinga akacijų atmaina, kurią tu kraštų gyventojai, kur ji auga, ne be pamato vadina pikčiurnos medžiu. Medžiai nepasižymi savo didumu, turi vos 6-10 pėdų aukščio; auga apribotoj vietoj Idaho valstijos. Kitur jų niekur nepaliko.

Tasai medis, saulei nusileidus suvynioja savo lapus ir taip su renka savo šakutes, kad atrodo kaipo chiniškas puodas. Taip medelis miega per naktį. Bet prie mažiausio palietimo pabunda, labai susierzina ir dreba kaip nuo vėjo. Juo dažniau ji palietta, juo labiau jis susierzina ir išleidžia gimdantį galvos skaudėjimą, svaiginantį kvapą.

Pikčiurnos medžio vardą jam davė apsinakvojusių prie jo vyrų draugija. Kuomet sėtos audimas užgavo medelio šakas jis tuoju parodė savo piktumą, ir savo šakomis pradėjo plakti po juo apsisostojusius neprašytus svečius ir leisti jiems suteikiantį galvos skaudėjimą kvapą, kad jie iš tos vietos turėjo pasitraukti ir kelties kitur, į geresnę vietą.

Panašių besierzinančių medelių yra ir daugiau; daugumas jų auga šiltose kraštuose. Jie ne labai dideli, didumu neatsižymi, bet užtai labai jautrūs. Vienas tokių nemėgstančių erzinimo medelių auga šiltose Afrikos kraštuose. Yra tai taip vadinama mimosa pudica (gėdingoji mimosa). Prie ma-

žiausio palietimo jos lapai susiglaudžia ir tuo rodo savo nepasitenkinimą palietimui jos.

Žvaigždžių temperatūra.

Pasinaudojant spektru, dabar mokslininkai gali suvokti, kokia temperatūra yra ant saulės ir kitų dangiškų svietų. Jau astronomas Lockyer surado skirtumus temperatūros kaikiurių žvaigždžių grupių: vokiečių Dr. Rosenberg dar toliau tuose tyrimuose nužengė, jis suvokė šilumą esančią ant 70 su viršumi žvaigždžių ir savo tyrimėjimus paskelbė vokiečių astronomijos laikraštyje „Astronomische Nachrichten“. Iš jo tyrimėjimų pasirodo, kad ant kaikiurių žvaigždžių viešpatuoja neįspasakytai augsta temperatūra, taigi kad ten yra labai dideli karščiai. Ant vienos Pegaso o grupės žvaigždės jis rado neapsakomai didelį karštį — 400,000 Celsiaus termometro kuomet mus šildanti saulė turi vos 5,000 Celsiaus termometro. Bet tie karščiai ant Pegaso žvaigždės yra išimtinai nepaprasti, nes toliau Dro Rosenbergo surasta augščiausia temperatūra buvo tik 50,000 Celsiaus. Rado ją ant vienos žvaigždės Cassiopeida žvaigždžių surinkime. Tai vis tik dešimtį kartų mažesnis yra karštis už Pegaso grupės žvaigždės temperatūrą.

Temperatūr artimiausio žemės bendradraugio mėnulio, ir tik ant saulės apšviestosios jo pusės, yra tik apie 700 Celsiaus termometro, kitą gi jo pusę, kuri niekados saulės nemato, viešpatuoja amžina naktis ir šalčiai tokie, kokių ant žemės niekados nebuva. Didžiausį karštį mokslininkai surado ant tų žvaigždžių, ant kurių jie surado taipgi linijas bariumo gazo helium ir linijas hidrogeno, taigi vandendario.

Milda Teatras

VODEVILIUS IR PAVEIKSLAI
Vodevilius Permaina.
Panedėj, Ketverge ir Subatoj
Pirmas Floras 15c. Balkonas 10c.
Prie šių kainų priskaitoma ir
1c ir 2c karškos mokestis
4 DIDELI AKTAT KASDIEN
HALSTED ir 32-ra GATVĖS

TEISIŲ
Vadovas ir PatarėjasSutaisė L. De Marasse
Vertė V. A. Juristas.

Naudinga knygelė ypatingai norintiems susipažinti su įvairiomis legalistikomis teisėmis. 141 pusl.

KAINA 50 CENTŲ.

Su pristatymu

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Sveikatos Skyrus

Atsakymai į klausimus.

P. J.—tis iš Brooklyn, N. Y., klausia:

1. Kiek kartų ligonis, sergąs sifiliu, turi gauti salvarsano arba 606?

2. Kaip dažnai minėtas vaistas turi būti leidžiamas į kraują?

3. Kaip žmogus jaučiasi, kada jis turi sifilį?

Atsakymai:—

1. Jeigu ligos ženklas pasirodo, bet kraują egzaminuojant pagal Wassermann metodą jis atrandama negatyviu, tuomet gali užtekti 6 įėjimų. Bet jeigu Wassermann bandymas yra pozityvus, tuomet nors ir pačioj pradžioj pradėjus gydyti, gali reikėti 18 ar daugiau įėjimų. Net ir pirmas kraujo egzaminavimas gali but negatyvus ir po įleidimo 18 arba 21 dozės didžiama ligonių pasveiksta, bet kitiems gali reikėti daugiau. Karuomenęj vartojama po 6 dozas kas 4, 6 arba 8 savaites, ir jeigu reikia, įėjimams atkartojami toliau po kožnų dviejų mėnesių, susidedantių iš 6 dozų. Vienam gali reikėti mažiau, kitam daugiau dozų. Tai parodo kraujo egzaminavimas ir simptomai. Doktoras turi spręsti apie tai, kiek dozų reikia kuriam ligoniui.

2. Leidžiamas kas 5 arba kas 7 dienos vieną sykį, kol 6 dozės lieka suleistos. Paskui laukiam pusę metų ir vėl leidžiam 6 dozės — po vieną kas 5 ar 7 dienos. Karuomenęj ir tulų daktarų civiliam gyvenime yra antrų šešių dozų leidimas atkartojamas už 4 ar 6 savaitių po įleidimo pirmųjų šešių. Sekančios 6 dozės vartojamos už kožnų dviejų mėnesių.

3. Jis gali jaustis taip, kaip ir sveikas, arba už kelių savaičių bei mėnesių po ligos gavimo gali prasidėti charakteringi išbėrimai, arba "rožės" ant blauzdų, arba gerklės skaudėjimas, arba skilvio ir inkstų surimimas, arba kaulų smėtkimas, arba plaukų nuo galvos slinkimas, arba kiti kokie simptomai. Ne visi sifilitikai turi tuos pačius simptomus ir ne visi jaučia bei turi simptomus pradžioj. Tik ligai išsiplėtojus, prasideda atsirasti tai vienas, tai daugiau simptomų.

J. Poška, Camp Grant, klausia: "Kas yra pachymeningitis, ir nuo ko jis pacina?"

Atsakymas. — Pachymeningitis yra uždegimas smegenų plėvės, vadinamos dura; ji randasi tuoj po kaulu. Kitos dvi plėvės randasi arčiau smegenų, t. y. apačioj duras, ir jeigu jos gauna uždegimą, tuomet sakoma, jog tai leptomeningitis. Pachymeningitis gali but viršutinis arba vidurinis. Viršutiniu vadinama toks uždegimas, kurs apima tik viršutinę arčiau smegenų (kitų dviejų plėvių) duras pusę užsidega. Viršutinis pachymeningitis visuomet pacina nuo kaulo uždegimo arba jo ligos. Liga gali paciti nuo sifilio bei varvančios ausies. Vidurinis pachymeningitis gali atsirasti pas vaikus, niekad pas jaunas žmones ir gana dažnai pas senus žmones. Pas jaunas gėlę atsitiki tik po uždegimo galvos. Seni alkoholikai, neįsapročiai ir epileptikai yra linkę prie vidurinio pachymeningito. Pas vaikus kartais jis išsivysto po ligų, kuriose yra išbėrimas, ir netoli visada tik pas silpnus vaikus.

—Dr. A. Montvidas.

Darbo Laukas.

[Mūsų korespondentų pranešimai]

DIDELIS RUBSIUVIŲ LAIMEJIMAS.

Baltimore, Md. — Liepos 21 dieną sustreikavo bemaž visi tie rubų siuvėjai, kurie dirbo pas kontraktorius. Streikas tęsėsi tik dvi dienas, trečią dieną susitaikė pilnu rubsiuvių lėmėjimu. Reikalavo 20 nuos. mokesties daugiau ir gavo. Daugelis lietuvių, dirbančių pas kontraktorius, buvo neorganizuoti, bet kilus streikui įsirašė unijon, užsimokėdami po penkinę įstojimo. Neskaitant didesnių dirbtuvių, o vien tik dirbančių pas kontraktorius, kele tas tukstančių rubsiuvių susipietusių po A. C. W. unijos vėliava be didelio vargo laimėjo mokesties 20 nuosimčių daugiau. Kol buvo pas rubsiuvius dvi ir tris unijos, tada budavo vargo streikai laimėti, o dabar kas kita. Kontraktoriai pamatė, kad čia ne baikos. Lietuviai žadėjo net "prisiėkinti" juos (kontraktorius), kad apseili su darbininkais žmoniškai, ne taip, kaip pirmiau.

Baltimorėj šiuo sykiu darbų yra pakankamai, bedarbių nesiranda tikrai užmokestis menka.

PER SESIAS VALANDAS LAIMEJO STREIKĄ.

Harvey, Ill. — Liepos 24 d. apie 500 darbininkų metė darbą Whiting Foundry & Equipment Co., reikalaudami 20 centų mokesties daugiau valandai darbo. Streikininkai pasiuntė į kompanijos raštinę penkis delegatus, kad jie pristatytų bosams darbininkų reikalavimus ir reikalau-

ty atsakymo neilgiau kaip 24 valandomis. Kompanijos viršininkai apsiėjo su delegatais šaltai. Jie manė, kad streiko nebus, tai per 48 valandas nē atsakymo nedavė. Dagi bandė delegatus pašalinti iš darbo. Bet jie labai apsiriko. Kad darbininkai atsižinojo, jog kompanija netik atsakymo neduoda, bet ir delegatus nori pašalinti iš darbo, tuoju po pietų visi metė darbą: tik keletas einančių pasiliko dirbti. Kad kompanija pamatė, jog darbininkai metė darbą, ji ir pasilikusius dirbtuvėj neišmanė išvarė. Tada ir jie atvyko darbininkų susirinkimam. Kompaniją jau pati paprašė, kad darbininkų delegatai atvyktų jos raštinėn. Per dvi valandas kirtosi kompanijos viršininkai su darbininkų atstovais, bet pastarieji nenusileido. Po dviejų valandų kompanieriai ėmė grąžum prašyti, kad darbininkai grįžtų darban ir siulydami pridėti 5c. mokesties daugiau valandai. Darbininkų delegatai betgi nesutiko ir pareikalavo, kad kompanijos atstovas eitų darbininkų susirinkimam ir ten savo pasiūlymus padarytų. Bet ponai bijojo savo nosį parodyt darbininkų susirinkime, tat pasimėt vieną ofiso raštininką (kurs betgi patsai simpatizuoja darbininkam). Darbininkų susirinkimas kaip vien balsu atmetė kompanijos pasiūlymą, ir raštininkas grįžo atgal ofisan su negeria kompanieriams naujiena, taigi kad darbininkai neisig dirbti, kol jų reikalavimas nebus išpildytas. Matydama, kad darbininkai nejuokauja ir nepasiūlymus, kompanija galų gale priėdė 10 centų valandai daugiau (darbininkai ankščiau buvo nutarę, kad jeigu kompanija pridės 10 centų valandai, tai nestreikuoti.) ir streikininkai su tuo sutiko, nutardami liepos 25, kaip 7 val. ryto stoti darban.

Tat lai buna skebams aišku, kad susipratę darbininkai ir jiems iškovoję 10 centų daugiau valandai. Reikia tikėtis, kad kitą kartą streikui įvykus neatsiras nė vieno skebo.

— Streiko Delegatas.

Redaktorių mokykla.

(Fejjetonėlis).

Paskilbęs bolševikų garbin-tojas, Reed'as, praeitą metą Chicagoj drožė prakalbą.

Jis sakė:

—Ten, kur bolševizmas prasiplėtojo, stebukly įvyko... Ir faktais prirodė tai.

Anoj laimingoj šalyj "buržu-jams" nebėra vietos. Viskas randasi darbininkų rankose: dirbtuvės, mokyklos ir tt.

Štai, susitaria vienos dirbtuvės darbininkai ir pasako inžinieriams: "get out!"

Ar manote, kad jie ką nors pralošė?

Nieko, nič-nieko...

Jie "paliepė" mašinoms dirbti ir pastarosios mašinoms pasi-

PIRMIAUSIA LIETUVIŲ AVALŲ IŠDIRBYSTĖ AMERIKOJE IR ANT VISO ŽEMĖS KAMUOLIO.

Gerbiami Amerikos lietuviai! Mes Progress Shoe Corporation norim atkreipti jus atyda į tai, kad jus mūsų prašymą ir atsišaukimą paremtumėt, taip kaip pridera geram lietuviui.

Progress Shoe Korp. yra susiorganizavusi vien tik iš lietuvių darbininkų; kapitalo sudėjo \$35,000. Avalų darbas jau yra varomas. Mūsų išdirbystės avalai (čėverykai) jau pasiekė nekurias Amerikos Lietuvių krautuves. Avalai yra išdirbami geriausios skūros, tuo tikslu, kad lietuvis nusipirkęs lietuvių išdirbystės avalus turėtų užsiganėdinimą ir pasigėrėjimą jų tvirtumu ir gražiu darbu.

Todėl, mielas drg. lietuvi, kuomet tau reikės poros čėverykų, tai visuomet klausk Progress Shoe Company's darbo čėverykų; pirkdamas visuomet žiūrėk, kad ant čėverykų būtų stampa su žirgvaikiu. Lietuviai, jus būtina reikalauti iš krautuvninko mūsų darbo avalus, o krautuvninkas visuomet jus reikalavimą išpildys.

Lietuviai krautuvninkai, kurie dar nedavę užsakymų Progress Shoe Corp., malonėkit pasiskubinti su užsakymu, nes mes tikri esame, kad mūsų darbo avalais pilnai užganėdinsime jus, o jus savo kostumerius.

Progress Shoe Corp. yra įkorporuota ant \$100,000. Šėras \$100. Ypata gali pirkti ne daugiau kaip 10 šėrų, (už vieną \$1,000 10 šėrų).

Drauge lietuvi, kviečiame jus prisidėti prie Progress Shoe Corp., pirk šėrų, pakol dar pardudodame, nes vėliau negausite. Avalų išdirbystės biznio paseknės geros, pirkusiems, šėras lemia gerą ateitį, tuojuas išpirk "Money Order" vardu P. K. WYCHUNAS, Kasininkas, Progress Shoe Co. Money Order'į ir ališką su jūsų pilnu adresu, vardu ir pavarde siųsk S. A. MILCHIUS, Sekretoriui.

PROGRESS SHOE CO.

95 SPARK STREET,

BROCKTON, MASS.

priešinti "proletariato diktaturai" bruzgia, užia, eina dar geriau negut tuo laiku, kuomet jomis "komandavo" inžinieriai...

Mokyklose ir-gi "neapsakomų" pagerinimų įvyksta.

Shakespeare'o "Hamlet'o" reikšmę ten suprantą kiekvienas darbininkas.

O suprantą todėl, kad tik bolševikams pasisekė sužinoti, kodėi tikslu, tris šimtai metų atgal, Shakespeare parašė tą veiklą.

Svarbiausias mteris to veikalo yra... yra — "klesų kovos" skelbimas...

Kokis didelis smugis įžymiausiui pasaulio kritikui, Georg Morris Brandes'ui! Jo knyga apie Shakespeare'ą, kuri buvo skaitoma kritikos šėdėvru, nuo šio laiko bus tik — "scrap of paper"...

Tokių tai stebukly papasakoję Reed'as apie aną stebuklinę šalį.

Ir tai yra šventa tiesa.

Kur tik atsiranda "bolševikų," ten įvyksta ir stebukly.

Paimkime, pavyzdžiui, Chicago.

Stebukly čia—kiek tik nori.

Ir vis jie dedasi "kairiųjų" tarpe.

Dalykas tokis: jie turi savo laikraštį. Paprastai jis vadinama Degtukas. Matote, jo tikslas deginti "social-patriotams" pusnagas...

Tvarkoma tas laikraštis sulgy vėliausiu "proletariato diktatoro" įstatymų.

Proletariškai.

Jį redaguoja... redaguoja... redaguoja buvęs janitorius.

Lietuvis Doktoras
DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Val. 9-11 a.m. 5-6 p.m.
Nedėlionis 10-12 a.m.
Phone Drovers 7042
Cicero office
4847 W. 14th St.
Val. 1-4 p.m. Ned. pagal sut.
Phone Cicero 5961
Residencija 3336 W. 66th St.
Phone Prospect 8585

Dr. Leo Awotin
Gydytojas, Chirurgas, Akašeris
1920 So. Halsted St., Chicago.
Kalba lietuviškai, latviškai ir rusiškai.
Valandos: 10-12 rytą; 6-9 vakare.
Tel. Canal 4367

Telephone Yards 5834
Dr. P. G. Wiegner
Priėmimo valandos nuo 8 iki 12 ir ryto ir nuo 7 iki 9 v. vak.
3325 So. Halsted St., Chicago.

O už jį rašo... rašo... rašo buvęs studentai.

Studentai pašlovintos Valparaiso "universitatės."

Kur mokinama "augščiausi" mokslai, — pradedant nuo A, B, C ir baigiant U, V, Z...

Dabar bus aišku kiekvienam, kodėl tas laikraštis kalba "rusėiu tonu" apie tuos, kurie nestutinka su jo "revoliucioniskomis idėjomis."

Nes jį redaguoja... buvęs janitorius.

Nežinia, prie kokios "luomos" priklausys sekamas to laikraščio redaktorių?

"Izvosėkų luoma" būtų, mano manymu, tinkamiausi.

Ašresniu tonu pakalbėti apie "socialpatriotus" vargiai kas gali geriau. ... —K. Sėjikas

ANTRAS

RENGIA NAUJIENŲ BENDROVĖ

Nedėlioj,

Rugpjūčio-Aug. 10 d., 1919

Gardner's Park Darže

123čia gatvė ir Michigan Avenue.

DIDELIS

PIKNIKAS

Pradžia 10 va. ryto. Iki velo vakaro

NAUJIENŲ

DRAUGAI IR DRAUGES!

Naujienu Bendrovės planiko rengėjai deda visas pastangas, kad šis piknikas būtų dar gražesnis ir linksmesnis negu buvo pirmesni Naujienu Bendrovės piknikai.

Gardners Park Daržas, kur dabar bus šis Naujienu piknikas yra puikiausias. Šokių vieta yra išbirsta — šildoma — šildoma. Šokant neduika. Pats daržas yra didelis ir labai švariai užlaikomas. Kiekvienas atsilaukęs turės progą pasimatyti su savo draugais ir draugėmis ir praleisti tyram ore smagiai laiką.

Taipgi pasimatyti su naujais ir senais Naujienu rėmėjais ir draugais. Prie to išgirsti kalbėtojų, dainų, deklamacijų, pamatyti ir pažinti naujų žaislų, ir smagiai pasišokti.

Atvažiuokite visi.

Kviečia RENGĖJAI.

Pastaba kaip nuvažiuoti: Iš visų dalių miesto važiuokite iki State St. ten paimkit karg su parašu 119 ir važiuokit iki 119 St. ir Michigan Ave., ten, su pačiu transferiu paimkit kitą karg ir važiuokit tiesiai Michigan Ave.; tas kargas davė šį put daržo vartų.

KORESPONDENCIJOS

EAST CHICAGO, IND.

Vietos socialistų veikimas.

Neveizint kad policija biau-
riai persekiojo vietos socialis-
tus, ardydama jų susirinkimus
ir areštuodama narius, bet so-
cialistai nenusiminė ir veikė,
kiek galėdami, agitacijos ir dar-
bininkų švietimo dirvoj. Savo
žiaurumais ir savavališkumu,
savo persekiojimais nekaltų
žmonių policija tiek tik tepada-
rė, kad sukėlė prieš save vietos
gyventojų nepasitenkinimą, o

socialistai įsigijo daugiau žmo-
nių užuojautos ir pritarimo.
Galų gale tie kapitalistų lėkajai
susiprato, kad pertoli nužengė,
ir atlyžo; dabar tie besensiški
persekiojimai socialistų pasilio-
vė.

LSS. 201 kuopa liepos 18 d.
buvo surengus tarptautines
praktikas Krupo svetainėje. An-
gliškai kalbėjo J. R. Ball, lietu-
viškai — J. Andrulevičius, ir
rusiškai — N. Rudin. Praktikas
pavyko labai gerai. Žmonių bu-
vo atvykę pasiklausti tiek, kad
vargiai tesutlipo, nors svetainė
gana didelė. Aukų susirinkimo
lėšoms padengti surinkta \$17-
51.

Prakalboms pasibaigus pa-
stebėjau, kad rusų darbininkai
labiau susipratę, nes čiapat ru-
sų socialistų organizacijon įsi-
rašė net dešimt žmonių, ku-
omet lietuvių, regis, nė vienas.
Reikėtų, kad lietuviai irgi imtų
labiau savo, kaip darbininkų,
reikalais interesuotis, stotų or-
ganizacijon ir veikty.

— Karininkas.

KENOSHA, WIS.

Birželio 23 š. m. LSS. 58tos
kuopos Aido Choras laikė savo
susirinkimą Socialistų Svetai-
nėje. Buvo pakeltas klausimas
del d. J. Pilkauskio, padariusio
chorui nuoskaudos ir apleidusio
Kenosha be pasiaiškinimų. Mat
Aido Choras rengė vakarą su
vaidinimu birželio 21 dieną.
Dg. J. Pilkauskis buvo rezisie-
rius ir rengimo komiteto na-
rys. Bet savaitę prieš rengimą
jį vakarą jis apleido Kenosha,
nedavęs apie tai žinios valdy-
bai, taip kad vakaras vos bebū-
vo galima surengti. Antra, pa-
davęs spaudinti likusius vaka-

rai, jis sakė, kad spaustuvė be
jo niekam kitam jų neduotų.
Tuo būdu viskas buvo suvėlin-
ta.

Akivaizdžiai to, susirinkimas
nutarė išnešti d. Pilkauskui pa-
peikimą ir reikalauti, kad jis
pasiaiškintų, kodėl tap padaręs.
LSS 58tos kuopos Aido Cho-
ro įgaliojama komisija:

J. Marcinkevičius,
Z. Litvinas,
A. Mataitis.

MILWAUKEE, WIS.

Mirė a. a. Stasys Sipavičius.

Vos sulaukęs 44 metų am-
žiaus, drg. Stasys Sipavičius,
23 d. liepos, po nepasėkmingos
kaklo operacijos persiskyrė su
mumis ant visados.

Vėlonis paėjo iš Lietuvos,
Kauno gub., Telšių apskr., Vink-
šnių parapijos. Į suvienytas
Valstijas atvyko 1908 metais ir
apsigyveno Pittsburghe, Pa.,
vėlonis persikėlė į Milwaukee
ir čia iki paskutinės dienos gy-
veno. Vėlonis buvo vedęs ir
paliko dideliame nuliudime mo-
terį ir jauną dukrelę Onytę.
Šiaip giminių neturėjo arčiau,
kaip vieną brolių Pittsburghe, Pa.
Buvo laisvų pažiūrų žmogus
mylintis priešvietą ir šeimyną.
Prigulėjo prie vietinės laisvos
pašelpinės draugijos "Vieny-
bės" kę draugai ir rūpinosi ir
apsidraudęs Insurance kompa-
nijoje.

Laidotuvės įvyko 26 d. liepos,
be bažnytinio apeigų. Drg. Pė-
koraitis trumpai papasakojo a-
pie darbininkų gyvenimą ir pa-
tarė prigulėti prie pašelpinių ir
politiškų draugijų: kovoti už
išsilavinimą ir kapitalistų ver-
gijoms.

Žmonių dalyvavo nemažai,
kad suteikus paskutinį patarna-
vimą.

Del platesnių žinių meldžiu
kreiptis šiuo antraštu: Ona Si-
pavičienė, 574 Reed Str., Mil-
waukee, Wis.

Ilsėkis, drauge čia ant visa-
dos! — Stasys D-itis.

MILWAUKEE, WIS.

"Bešališkas" ištyrimas.

Jau buvo Naujienose (175
num.) rašyta, kad SLA. 177-ti

kuopa yra išrinkus komisiją,
iširti, kaip Naujienų korespon-
dentas yra žeidęs d. F. Beržans-
kį. Minėtoji komisija turėjo
savo susirinkimą 27 d. liepos.
Apie 9:15 val. ryto prasidėjo
skaitymas tų "įžeidžiamųjų"
žinių, kur Proletaro Sunus pa-
rašęs ant "kairiųjų." Už Nau-
jienas ir Proletaro Sunų stojo d.
Stasys A. Dementis, kaip Nau-
jienų Bendrovės dalininkas (jis
pats taip išsitarė). Antrąją pu-
sę gynė J. A. Dementis (auto-
rius rezoliucijos prieš Naujie-
nas (žiūrėk žarijos 16 num.))
Jis (J. A. D.) viešai buvo pasa-
kęs, kad pertraukęs visus ryšius
su minėtais žmonėmis ir laik-
raščiais, bet šandien (27 d. lie-
pos) rugojo, kad Naujienos
jiems nedavusios vietos laikra-
styje...

Drg. S. A. Dementis užreikšė,
kad Naujienos nėra leidžiamos
tam kad skleidus melus, bet lei-
džiamos tam, kad švietus žmo-
nes ir kėlus klesinį darbininkų
susipratimą, vaduojanties tarp-
tautinio socializmo principais
ir Socialistų Partijos progra-
mu. Jeigu per klaidą įsikver-
bė koks žodis, tai dienraštis
niekai duos vietos klaidai at-
taisyti, bet čia turi būti beša-
liškai peržiūrėti, kas ką dau-
giaus žeidė. Nes aš žinau, kad
ir "socialistai" iš 119 kuopos ne-
mažai juodina Proletaro Sunų.
del to ir ji mes negalime taip
aleisti, kalbėjo d. Stasys A.
Dementis.

Man, žiurint iš šilės, labai
keista atrodė, kad Proletaro Su-
naus yra nusileidimas, bet an-
trosios pusės tartum viskas yra
šventa teisybė, ką rašė ir juo-
dino nesubolševikėjus žmogų.
Bet komisija į antrą pusę visai
neatkreipė atidos; darė savo.

Kada d. S. A. Dementis pa-
siulė, kad ir LSS. 119 kuopos
valdyba atsauktų šmeižtus ant
Proletaro Sunaus, tai komisija
patarė kreiptis į Sąjungos kuop-
pą, kad ji apginti. Girdi, čia
ne mūsų dalykas. Čia jau aiš-
ku, kaip SLA. 177-tos kuopos
komisija "bešališkai" tyrinėjo.
Taika šiaip taip įvyko.

— Jusų Brolis.

Zecerių gyvas reikalas.

Inteligentija ir laikraščius
skaitančioji visuomenė, turbūt,
niekad nepamislina giliai, kad
yra dar vieni labai brangūs ir
profesionalai žmonės apart laik-
raščio leidėjo ir redaktoriaus,
butent — spaustuvų darbinin-
kai: raidžių rinkėjai, presoriai
ir linotaiptistai (raidžių renka-
mųjų mašinų operatoriai).

Kas jie per vieni tie darbinin-
kai?
Kuomet išeina iš spaustuvės
gražiai padirbtą knygą bei laik-
raštį, žmonės grožisi jų turiniu
bet sykiu grožisi ir jų technikos
gražumu; tą parupina zeceriai.

Kuomet spaudos darbas su-
teikia pasauliui pirmos klesos
dailės skonį, ir leidėjams fin-
sinį pelną, bei autoriams garbę,
zeceriai nieko negauna.

Kuomet tuli šiaučiai nemolė-
dami pasirašyti nei savo vardo
šandien uždirba, savaitėje virš
\$50.00, tai zeceris, kurs turi tiek
daug mokintis pakol išmoksta
lietuvių kalbos gramatiką, ma-
šineriją ir abėlnai visą spaus-
tuvės darbą, — uždirba nuo 15-
25 dol. savaitėje.

Kuomet kiti darbininkai, dir-
bantieji ant tyro oro, atrodo
raudoni ir sveiki, bei kurie dir-
ba dirbtuvėse prie tam tikrų
pritaistų ventiliacijų ir kitų
parankumų daili sveikatos ap-
saugojimo, — zeceris dirba skur-
džioj lietuviškoj spaustuvėj
prie metalinių dulkių, kurios
laipsniškai gyvą žmogų suėda
džiovą ir be laiko jaunystę nu-

varo į kapus. Pavyzdžiui imki-
me a.a. Joną Sirutį, dirbusį prie
"Naujienų" — mirė nuo džio-
vos jaunystėje, pilnas gražių sie-
kinių. Manė jssai grįžti Lietu-
von mokytojauti (vėlonis buvo
baigęs mokytojaus mokslą Ru-
sijoje), bet mūsų menkai apru-
pintos spaustuvės, — jų metalo
mirtingos dulkės suėdė jaunam
žmogui sveikatą ir nuvarė į ka-
pus paliekant žmoną ir kudi-
kė našlaičiais. Jonas Sirutis ne pi-
rmutinis ir ne paskutinis spaus-
tuvės auka.

Reiškia, neaprupinimas ir
menkos sąlygos naikina jaunus
lietuvių zecerius, ir šandien
kaip mūsų spaustuvėms prisiei-
na gauti zeceris, reikia gerai pa-
siaiškinti į visas puses ir negali-
ma jų rasti, ypatingai gerų zece-
rių nėra. Kur jie? Man pri-
simena geras ir gabus zeceris
Petras Šolomskas, — jisai metė
spaustuvų darbą ir nuėjo į
dirbtuves. Zeceris Jankauskas
taipgi metė spaustuvę ir nuėjo
į dirbtuvę. Mes žinom, kad
dirbtuvėse yra sunku, bet šis
faktas parodo, jog mūsų spaus-
tuvėse yra dar sunkiau negu ka-
pitalistų dirbtuvėse.

Vienas geriausių lietuvių zece-
rių Valatka, — dabartinis
"Laisvės" Intertype'o operatorius
buvo apsirgęs džiovą ir tu-
rėjo važiuoti į ukes, pakol svei-
kata pagerėjo. Daug kitų man
gerai žinomų zecerių taip pat
turėjo tą paneštį. Gi mūsų ga-
besnieji zeceriai: Rokas Mizara,
Rokas Židžiūnas, Shileikis ir ki-
ti, kaip teko patirti, rengiasi ap-
leisti spausuves irgi del tų pa-
čių ydų; jie jau mokinas kito
užjėmimo. Reiškia, neužlgo
neteksimė ir jų.

Del ko gi taip?

Atsakymas lengvas — 8-9 va-
landos darbo diena, ir ubagiška
mokestis! Ilgas valandas dirb-
damas, zeceris prigeria metali-
nių dulkių, kurių pavojingum-
as yra nei kiek negeresnis už
cholera bei influenza, — ir tos
dulkės jam priartina karstą, ar-
ba atima sveikatą.

Mažai kas žino kas tai yra
metalinės dulkės. Tai geležinė
smarvė garuojanti iš Linotype
pečiaus, kur metalas ištisą lai-
ką tirpsta; arba dulkės nuo ran-
komis renkamų raidžių. Jos
kaip giltinės nuodai giliai smen-
ga darbininko krutinėn ir bai-
siai atsiliepia ant žmogaus svei-
katos.

Kadangi jos taip yra
baisiai pavojingos, todėl aš sa-
kau, kad 8 bei 9 valandos yra
perdaug išbut spaustuvėje. Rei-
kia butinai sutrumpinti laikas,
ypatingai Linotype operatori-
ams, kuriems daugiausia tos
smarvės tenka išgerti.

Kaip mums žinoma, išsigydi-
mui nuo džiovos reikia būti ant
tyro oro ir gerą valgi valgyti; gi
biednam zecerui tas visiškai
neprieinama. Gaunant nuo 15-
25 dolerių savaitėje, prie dabar-
tinių brangių gyvenimo sąlygų,
kiek gi gali žmogus sutauptyti?

Ir štai kur lietuvis zeceris atran-
da savo sunkiausį padėjimą.
Ar galima tas ydas pataisyti
ir kaip?

Pas angelus to sunkumo nėra.
Juų unija ir spaustuvų geri į-
taisymai angelus zecerius nuo
visų tų nemalonumų apsaugo-
ja. Jie turi gerą mokestį ir vi-
sai kitokį apvertinimą savo dar-
bo, negu lietuviai zeceriai. Te-
ko man uželti New Yorke Cos-
mopolitan Monotype spaus-
tuvėn. Ten man forman'as pasa-
kė, kad jie zeceriams moka al-
gos nuo 38-45 dol. savaitėje.

Pas juos kaip kitose anglų dirb-
tuvėse puiki sistema: turi ma-
šinistus prižiūrėjimui ir apru-
pinimui mašinų; turi žmones
prie virinimo metalo, prie kore-
laipsniškai gyvą žmogų suėda
džiovą ir be laiko jaunystę nu-

PRANEŠIMAS

American Woolen Company, praneša, kad Birželio 16, 1919 pravedė
naują sistemą po kuriuo kiekvienas darbininkas American Woolen Company
inimant prдавimo ir išdirbimo skyrius, ir tas ženklina, kad KIEKVIENAS,
vyrai, moteris, vaikai ir administracija tampa inšiuurytais be jokio kašto iš
savo pusės, kadangi kompanija visus kaštus apmoka, policy bus nuo \$750;
iki \$1,500, atsižiurint ilgumą išbuvimo darbe. Taip kaip žemiaus paduota:

Tie kurie yra išdirbę mažiau negu
metus \$750
Tie kurie išdirbę mažiau metų ir
pusės \$850
Tie kurie išdirbę vienus metus ir
pusę ir mažiau negu du metu \$950
Tie kurie yra išdirbę mažiau dvie-
jų metų \$1,050
Tie kurie yra išdirbę mažiau dvie-
jų ir pusės metų \$1,150

Tie kurie yra išdirbę mažiau trijų
metų \$1,250
Tie kurie yra išdirbę mažiau trijų
metų ir pusės metų \$1,350
Tie kurie yra išdirbę mažiau ketu-
rių metų \$1,450
Tie kurie yra išdirbę mažiau ketu-
rių ir pusės metų ir daugiau \$1,500

Netiktai kad pirmutinė dalis arba instojimas yra mokamas per Ameri-
can Woolen Company, bet ir visa mokestis. Nei vienas darbininkas nemoka
nei vieno cento už savo įšiuurinimo policy.

Kuris iš darbininkų del kokios nors priežasties nebuvo darbe Birželio 16,
1919, taip pat bus priskaitytas prie virš paduotų išlygų, jeigu jis pirmiau
dirbo. Žmonės, kurie atėjo pas mus Birželio 16, 1919 neturės viršminėtų pri-
vilėgių pirm šešių mėnesių darbo, nežiurint ar tai vyras ar moteriškė. Dak-
taro egzaminas nereikalingas. Darbininkas nei jokio kašto nepakelia. Virš-
minėti dalykai yra tai dar pridėckas prie Compensation Law Valstijos.

Certifikatai inšiuurinimo bus duodami kiekvienam iš darbininkų kaip tik
greitai bus gaunami iš inšiuurinimo kompanijos.

AMERICAN WOOLEN COMPANY

WM. M. WOOD, Prezidentas.

AŠ, ADOMAS A. KARALAUSKAS, SEKANCIAI RASAU
Aš labai sirgau per 3 metus, auslabnėjęs plūvelis buvo. Dispe-
psia, nevirštinamas pilvelio, auslabnėjimas Kraujo, inkstų, Nervų
ir abėlnas spēkų nustojimas viso kūno, ir buvau nustojęs vilties, kad
begyvytų. Visur ieškojau sau pagalbos, nesigalėjau visoje Ame-
rikoj ir už rubelį, bet niekur negavau savo sveikatai pagalbos.
Bet kada pareikalavau Salutaras vaistų, Biteria, Kraujo valyto-
jo, Nervatona, Inkstų ir Reumatizmo gydoles, tai po suvartojimų
minėtos gydoles pradėjo mano pilvas atsigaun, stiprėti, gerai dirbt
Kraujas išsivalė. Nėrai enė stipriai dirbt Inkstai atsigavo. Reu-
matizmas pranyko, diegliai nebebadė po kratine. Vidurių rėtimų
išnyko po užmašimui visų ligų. Bėgu 3 mėnesių išgydavaus kad sa-
valitė po butelį Salutaras, Biteria, ir po 3 mėn. savo paveikslė pa-
mačiau toki skirtumą kaip tarp dienos ir nakties. Dabar jaučiuosi
smagu ir esu linksnas ir 1000 ykų dėknojo Salutaras myšties ge-
rodėjstai ir būnu visiem savo draugam ir pažįstomim at tokiais
sveikimams patariau nuosirdžiai kreipties pre Salutaras.

SALUTARAS
CHEMICAL INSTITUTION J. Baitrenas, Prof.
1707 So. Halsted St., Telephone Canal 6417 Chicago, Ill.

Mūsų Linotype operatorius ir
mašiną taisosi ir valo patsai,
metala virina patsai, korektas
muša ir dar devynis šimtus vi-
sokių darbų ant vieno žmogaus
rankų sukrauta. Kompozitori-
ams ir presoriams tie patis
vargai.

Del visų tų blogybių mes bu-
tinai turime sustoti darban —
zeceriai ir spaustuvų savinin-
kai. Vieni gerinkime mūsų
sunkenybes, kiti — padėkit
mums jas pagerinti. Tokiame
stovyje, kaip buta ligšiol jau
pasilikti visai negalima. Priva-
lom šias ydas pataisyti. Man
rodos, kad mums butinai reikia
anglų unijos. Geras Linotype
operatorius privalo mažiausia
gauti \$35.00 į savaitę ir 7 arba
6 val. darbo dieną, kad turėjęs
porą liuosų valandų nuo darbo
del pasivaikščiojimo ant tyro
oro. Vaikščioti yra neatbutinas
reikalas kožną dieną, jeigu
žmogus brangina savo sveikatą.
Ypatingai tuo atžvilgiu, kad
mūsų veik visų zecerių yra jau-
ni vaikinai ir jie privalo savo
sveikatą gerai saugoti.

Prie anglų unijos privalėtu-
me dėties ir todėl, kad pažinti
naujų dalykų ir jaisiais pagerin-
ti mūsų pačių ir spaustuvų sto-
vį. Tenai žmonės augščiau sto-

NEO-ARS-
PHENA-
MINE
arba
606
arba
914
Kraujo--ileidimas \$15.00
nuo sifelio arba veneriškų ligų
Egzaminavimas dykai
DR. LAYTON,
740 W. Madison St., Chicago.
nė daugiau
nė mažiau

vėdami spaudos darbe už mus,
pridūds mums naujų pavyz-
džių ir budų, kaip tvarkytis, kur
yra parankiausias spaustuvų
mokyklos, taip kad su laiku ir
lietuviškos spaustuvės galėtų ly-
gintis su anglų spauda, kaip
spartume taip ir technikos gro-
žėje.

Ypatingai mums rupi, kad
nereikėtų apleist spaustuvės ir
citi į dirbtuvę vien del augščiau
minėtų aplinkybių. Pagerinus
blogiasias ydas, butų galima zece-
riams žmoniškiau pragyven-
ti, ir mūsų spaustuvėm nereik-
kėtų visur šokinėti, kuomet es-
ti reikalingas darbininkas, nes
tada niekas zecerio darbo neši-
baidytų ir nebėgtų nuo jo.

Šis klausimas yra labai svar-
bus ir todėl butų geistina kad ir
kiti spaustuvų bei jiems pri-
jančiantie darbininkai prisidėtų
prie jo išrišimo.

Nepamirškime, kad labai blo-
gose aplinkybėse šandien gyve-
na taip brangaus darbo — lie-
ninkai.

Pramogai ir laiko praleidi-
mui įsigykite naują

SAPNININKA

kurs "išguld visokius sap-
nus, koki tik žmonėms pri-
sisapnuoti gali."
Kaina su apdara \$1.50,
be apdary 75c.
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago, Ill.

Dr. A. Montvid

CHICAGO

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
25 E. Washington St., Marshall Field Annex, 18 floras, Suite 1827
Phone Central 3362. Valandos: 10 iki 12 ryto

1739 So. Halsted St. Phone Canal 4626
Valandos: 6 iki 8 vakare
Rezidencijos telefonas West 6126

LIBERTY BONDS CASH

Mes perkame Liberty Bonds
už pilną "Cash" vertę,
Atneškite arba atsiskaitę į
Atidara kasdien nuo 9-6
Utarinkais, Keturvais ir
Subatomis 9-9.

J. G. SACKHEIM & CO.
1335 MILWAUKEE AVE.
tarp Paulina ir Wood Sts.

PIRMA NEGU PIRKSI, GAUK MUSŲ KAINAS

ant Dury, Lentų, Rėmy ir Stogams Popierų.
SPECIALIAI: Maileva malevojimui stubų iš vidaus, po \$1.50 už gal.
CARR BROS. WRECKING CO.,
3003-3029 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS.

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET
Tel. Kedzie 8902.
3514-16 W. 12th ST.
Artj St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily except Sunday by the Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS.

Telephone Canal 1586

Naujienuos eina kasdien, išskyrus nedidelius. Leidžia Naujienuos Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. — Telefonas: Canal 1586. Užsiekamoji Kalina.

Chicagoje — per metus:
Metas \$5.00
Pusmeto 2.50
Trima mėnesiams 1.85
Dvi mėnesiams 1.45
Vienam mėnesiui 75

Chicagoje — per neilotes:
Viena kopija ..... .62
Savaitė 1.25
Mėnesis ..... .80

Suvenytose Valstijose, ne Chicago, per metus:
Metas \$5.00
Pusmeto 2.50
Trima mėnesiams 1.85
Dvi mėnesiams 1.25
Vienam mėnesiui ..... .65
Piguos reikia siųsti Pašto Money Orderiu, kartu su užsakymu.

Rasinės riaušės Chicagoje.

Nedėlioje įvyko prie Michigano ežero susirėmimas tarpe baltųjų ir nigerių. Iš to kilo riaušės, kurios trumpu laiku išsipildė, kaip koks gaisras, po visą miestą. Vakar ryte jau buvo pranešta, kad esą užmuštų 20 nigerių ir baltųjų ir apie 200 sužeistų.

Užpuolikai, be abejonės, yra baltieji. Susirėmimas prie ežero kilo tada, kad baltieji norėjo spėka nuvaryti nuo maudymosi vietos nigerius ir paskandino vieną besimaudantį nigerių vaiką, suduodant jam akmeniu į galvą. Policistas atsisakė areštuoti piktadary. Kada riaušės persimetė į kitas miesto dalis, ir mušėkų gaujos ėmė medžioti ant nigerių, kaip ant kokių žvėrių, mušdamos juos gatvėse ir stryktariuose, policija irgi dažnai tikrai žiūrėjo į tai, laukdama kol reikės pašaukti patrulinį vežimą ir nugabinti sužeistąjį arba lavoną į špitolę.

Bet ne kivirčiuose del maudynės, žinoma, yra pamatinė priežastis to kraujo liejimo. Jeigu tikrai tokiuose menkiesniuose būtų visos dalykas, tai kodėl būtų kilusi šiomis dienomis panaši kova Washingtono? Yra, matoma, daug didesnių priežasčių šitos skerdynės.

Kruvina kova tarpe baltųjų ir juodųjų kyla pirmiausia dėl rasių prietarių, kurie yra taip dar giliai įleidę šaknis daugelio žmonių protuose. Baltieji, nežinintys savo „krikščioniško išauklėjimo“, žiūri į juodus rases žmones, kaip į žemesnės civilizacijos sutvėrimus, negalinčius turėti lygių teisių su kitais piliečiais. Baltieji reikalauja, kad nigeris žemintųsi ir lenktųsi prieš juos; ir jeigu jisai drįsta pasipriešinti, tai jie tuojau pasijunta įžeisti ir ima kolytis arba mušties.

Bet išrodo, kad dabartinės riaušės lošia rolę dar ir ypatingą priežastis. Kodėl mušėkų gaujos pamedėlyje susirinko ties stock-yards ir ėmė užpuldinti juodus darbininkus, einančius iš darbo? Kodėl padaužė burys, vedamas keleto jurininkų, vakar vaikščiojo per restauracijas vidurmiestyje, gaudydami patarnautojus nigerius? Galima spėti, kad tas gaujas kas nors kursto tikslu iššaukti skerdynes tarpe baltųjų ir juodųjų darbininkų.

Nigerių, mat, per paskutinius metus tapo gana daug pririnkta į dirbtuves. Supjudant baltuosius darbininkus su juodaisiais, yra dabar lengviausias budas susiparalyzuoti darbininkų pastangas iškovoti geresnės gyvenimo sąlygas ir susiorganizuoti. Butų nuostabų, jeigu darbininkų išnaudotojams neatėitų į galvą to-

kia paprasta mintis; o „grieko“ juk jie nepaiso, nors ir sakosi tik į Dievą. Taigi, darbininkai apsižiūrėkite!

Vienas „filozofas“ neseniai išposmavo viename laikraštyje, kad jeigu žmogus gina savo nuo monę, nenusilenkdamas prieš „didžiūmą valią“, tai jisai esąs anarchistas arba monarchistas. Tas „filozofas“, matoma, girdėjo varpų skambėjimą, bet nežino kokią bažnyčią. Jisai neišmano, kad tikra demokratybė yra tikrai tenai, kur kartu su didžiūmą valia viešpatauja nuomonų laisvė. Didžiūma, atimanti iš žmonių teisę protauti ir skelbti savo nuomones, yra ne demokratija, o despotizmas.

Keletas metų atgal, kada Chicago gatvėkarių darbininkai sustreikavo, tai socialistų atstovams miesto taryboje dar reikėjo kovoti, kad miestas uždraustų gatvėkarių kompanijai gaben ties iš kitur streiklausių. Šiandie ta drausmė jau neteko reikšmės, nes gatvėkarių ir viršutinių karų darbininkai taip solidariskai stoji į streiką, jog kompanijos negali nė svajoti apie varymą biznio su streiklausių pagalba. Čia matome pavyzdį masinės kovos, bet organizuotos, o ne tokios, apie kokią pasakoją tui „masinės kovos“ apashtalai.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill. July 30, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

Reikia kovoti prieš Kolčaką. Žinoma, reikia! Bet reikia atsiminti ir ve ką: Kuomet pradžiūrus Rusijos revoliucijos pakėlė maistą vyriausios kariuomenės vadas Kornilovas, tai jisai buvo pergalėtas bėgiu dvejoto dieny, beveik be jokio mušio, o šandie Kolčakas laikosi ir yra išplėtes savo autoritetą kone ant pusės Rusijos teritorijos. Kada, mat, kilo Kornilovas, tai Rusijos revoliucijos spėkos buvo sukoncentruotos sovietuose, kurie sušidėjo iš visų revoliucinių partijų ir frakcijų. Pasekmėms kovoti su Kolčakais galima tikrai vienijant revoliucijos spėkas į daiktą. Kas jas skaldo, tas yra išties Kolčako pagelbininkas, nors jisai ir dar taip karštai sukautų prieš kontr-revoliucionierius.

Apžvalga

KATALIKŲ BAZNYČIA IR DARBININKAI.

Anądien mes pastatėme klausimą: ar teisybė, kad darbininkai, streikuojami dėl algų, nepagerina savo buvio, kadangi didesnės algos keliančios gyvenimo reikmenų kainas? Į šitą klausimą pirmutinis atsiliepė „Draugas“. Jisai tečiaus neišrūša jo, kadangi jisai mano, jog jeigu streikai išties didina gyvenimo brangumą; bet kartu jisai pripažįsta, kad darbininkai turi teisės streikuoti, kuomet jų uždarbio „neištenka gyvenimui“.

Pasak „Draugo“, šitą didelę tiesą, kad darbininkai turi teisės reikalauti tokių algų, kuriomis jie galėtų gyventi pirmiausia supratusi katalikų bažnyčia. Jisai rašo:

Prieš 1891 metus gyvenimo brangenybė buvo relia ir mažai kas ją pastebėdavo. Tada Leonas XIII enciklikoje „Rerum Novarum“ parašė, kad tik toks užmokestis darbininkams yra teisingas, kuris užtikrina darbininkui ir jo šeimynai padaryti pragyvenimą. Socialistai neborejo pripažinti to, ką popiežius išreiš-

kė. Jie skelbė vienas tik gerąsias streikų puses, užsiėmė streikais ir daug streikų padarė. Tečiaus darbininkai neišbrido iš vargo. Užmokėčių neištenka gyvenimo reikams.

„Draugas“ pasakoja netiesą, prasimanydamas, buk socialistai tai rodė tikslai „gerasias streikų puses“. Kiekvienas žmogus, turintis nuovokos apie streikus, žino, kad tas kovos įrankis yra labai skaudus paties vartojantiems j darbininkams. Laikė streiko darbininkams tenka dažnai ir bado pamatyti ir susirėmimų turėti su kapitalistų pasamdytais mušėikomis bei policija. Ir socialistams šitie dalykai yra šimtą kartų geriausi žinomi, negu popiežius, kuris sėdi, apsisėjęs šilkais ir deimantais, savo palociuose.

Nesamone yra taip-pat pasakoti, buk iki 1891 m. mažai kas težinojęs, kad darbininkai priivalo gauti bent tokias algas, kuriomis jie galėtų padoriai užlaikyti save ir savo šeimynas. Tą tiesą atidengė ne popiežius, o patis darbininkai; ir ne gale XIX šimtmečio, o šimtus metų prieš tai. Nuo to laiko, kada atsirado žmonių kles, gyvenanti atlyginimu už darbą, prasidėjo ir kova už tai, kad darbininko atlyginimas būtų pakankamas žmoniškam jo gyvenimui. Ta kova ėjo per visą viduramžių galybę ir tebesitęsia šandie. Idant ji būtų pasekmė, darbininkai organizavo ir amato broliakas, unijas ir unių sąjungas. Kaikuriuose šalyse (kaip, pav., Vokietijoje) tą unių organizavimą paėmė ir savo rankas socialistai. Unių organizavimui daug padėjo pirmas socialistų Internacionalas, (1864 m. iki 1873m.) kuriame vadovavo Marksas su Engelsu; toje pakraipoje veikė taip-pat ir antrasis socialistų Internacionalas, įsteigtas 1889 m.

O „Draugas“ pasakoja, kad tikrai 1891 m. katalikų popiežius atradęs, jogei darbininkai turi teisės reikalauti tokių algų, kurjomis jie galėtų padoriai gyventi. Jeigu katalikų bažnyčios galva tikrai tada pripažino darbininkų reikalavimo teisingumą, kada darbininkų kles viso šalyse jau senai kovojo už jį, tai iš to matyti, ant kiek yra atsilikusi nuo progreso ta bažnyčia, ir kaip mažai ji rupinasi beturčių geroje.

Šandie tečiaus darbininkai kovoja jau ne vien už tai, kad pagerinus savo buvį didesnėmis algomis, o ir kad pasiluosavus nuo kapitalistų jungo. Ir kelią prie pasiluosavimo jiems rodo socialistai. O katalikų bažnyčia da ir dabar pripažįsta darbininkams tikrai teisę būti „padoriai“ išnaudojamiems kapitalistų tarnais. Kiek-gi metų ims, kol ji supras, jogei darbininkai yra ne vien tam sutverti, kad ponai krautys lobius iš jų sunkaus darbo?

APSMIEŽĖ, BET NEATSUKIA SMEIZIMO.

Keletas mėnesių atgal Amerikos lietuvių spaudoje pasklido žinia, kad užėmus bolševikams Vilnių, lenkų legionieriai sušaudė du bolševikus, o keturi bolševikai, jų tarpe ir Z. Aleksa, patįs nusizūdė. Pasirodo tečiaus, kad ta žinia buvo neteisinga, nes atėjusieji iš Lietuvos laikraščiai praneša, kad apie gegužės mėnesį iš Vilniaus privažiavo į Kauną daug bolševikų, tarpe kurių randasi ir Z. Angarėtis (Aleksa), ir kad jie tenai varo smarkią agitaciją.

„Laisvė“ savo laiku daug rašė apie Z. Aleksos mirtį, ir dabar ji atitaisė ta neteisingą žinią to, ką popiežius išreiš-

tuos šlykščius šmeižimus, kuriuos ji apdrabstė delei šitos neteisingos žinios kaikuriuos Lietuvos veikėjus. Ve ką ji kalbėjo kovo mėnesyje:

Jis (Z. Aleksa) nenusizūdė, bet jį nužudė Lietuvos ir Lenktjos buržuazija. Jį nužudė tie ponai, kurie bėgdami iš Vilniaus į Kauną, parašė manifestą, po kuriuo pasirašė ne tik klerikalų ir tautininkų šulai, bet ir Biržiškos su Janulaisiais. Buvo pranešta, kad Biržiška ir Janulaitis esą suareštuoti. Galimas daiktas, kad jie yra vienu ar kitu būdu surišti su drg. Aleksos nužudymu, todėl ir tapo suareštuoti.

Skaitytojas čia mato, kad „Laisvė“ prisipyrus kalė į galvas žmonėms, jogei žinomieji Lietuvos socialistai, Biržiška ir Janulaitis, esą Aleksos žudytai. Dabar ji pati patyrė, kad tokiam jos išmisliu nebuvo nė mažiausio pamato; bet ji nepasistengia panaikinti tą nuomonę apie Biržišką ir Janulaitį, kurią ji savo skaitytojų mintyse sutvėrė savo išvadžiojimais. Jai rūpi tik tai, nuodus pilti į žmonių sielas ir kurstyti neapykantą prieš socialistus, kurie nepritarią jos nuomonei.

Iš augščiaus parodytų faktų matome, be to, kad „Laisvė“ klaidina savo skaitytojus ir sugalvė abelnų santykių Lietuvoje. Ji neseniai gvoitū rėkė, kad kaulniškė valdžia „žandariškai“ persekioja žmones, kadangi ji išleido paliepimą suareštuoti Gabrijį ir paliepė išikraustyti iš Kauno Bartuškait. Bet ta „žandariškoji“ valdžia, kaip dabar patiriame, ne tikta neuždraudė Aleksai ir kitiems bolševikams parvažiuoti į Kauną, o ir leidžia jiems tenai varyti smarkią agitaciją. Jeigu ji ima į nagą tokius politikierius, mokerius ir atžagareivius šulus, kaip Gabrijus su Bartuška, o nepersekioja bolševikų agitatorių, tai matyti, kad prie cariškų žandarų lyginti ją negalima. Kauno valdžią galima kritikuoti, kiek tikta kam patinka, bet nepadoru yra melais kovoti prieš ją, nes tatai demoralizuoja žmones.

„KAIRIASPARNIAI“ PJAUIJASI TARP SAVĖS.

Mūsų „kairieji“ agitatoriai per savo laikraščius ir prakalbose skelbia, kad tikrai jų „kairysis sparnas“ esąs tikrai revoliucioniškas ir rodo darbininkams tikrą kelią į laisvę. Delei tokio savo įsivaizdinimo, jie apskelbė karę socialistams, nepartiantiems jų pozicijai, suskaldė socialistų partiją ir ragina „susipratusius“ darbininkus eiti pas juos.

Vienok pačiais pirmutiniams žingsniais savo veikimo, „kairysis sparnas“ parodė, kad jisai ne tikrai nepajėgia revoliuciniu keliu vesti darbininkus, o ir pats nemoka susitvarkyti. Pirmutinėje savo konvencijoje, „kairysis sparnas“ susipešė ir faktiškai suskilo; jame atsirado dvi frakcijos, kurios nieku būdu nestengia susikalbėti. Dabar tarpe jų frakcijų eina pikčiausia kova — apie ką plačiai galima patirti iš jų spaudos.

„Kairiojo sparno“ konvencijoje, kaip skaitytojai žino, dalyvavo apie 90 delegatų. Apie trečdalis jų, vadovaujami Hourwich'o, Stoklitskio ir Stilsono, atsimetė nuo didžiūmų ir nutarė šaukti „komunistų suvažiavimą“ įsteigimui „Komunistų Partijos“, nelaukdami, ką nutarė didžiūma kitų „kairiųjų“. Jų atsišaukimas delei suvažiavimo tapo išspausdintas lietuvių ir kitų tautų „kairiųjų“ spaudoje. Bet paklausykite, ką apie jį ir jo autorius sako Louis C. Frai-

na savaitraštyje „The Revolutionary Age“, vyriausiam Amerikos „kairiasparnių“ organe. Jisai rašo, kad atsimetusioji nuo didžiūmų „kairiųjų“ dalis yra „mažiukė pabėgėlių klika“ (a small clique of deserters), kuri

stato savo ambicijas ir savo smulkios politikieriaus augščiaus, negu pamatinis judėjimo reikalus.

Toliaus jisai sako, kad ta „mažiukė pabėgėlių“ klika susideda iš elementų, kurie principaliausioje dalykuose nesutaria tarp savęs; jie seka paskui Michigano valstijos „kairiųjų atstovus — Dennis E. Batt, O. C. Johnson ir John Keracher —“, kurie, pagal savo nuomones, esą visai ne „kairieji“. Taigi tu atsimetėlių susitarimas šaukti konvenciją esąs „blogiausio kompromiso“ darbas (The most miserable compromise). Jie pradėdą tvirti „Komunistų Partiją“ ne kaip nuosakų revoliucionieriai, o kaip politikų tojų klika, kaip „pelkė“ (swamp). Ir ve ką Fraina užgieda „Stoklitskio, Stilsono Hourwich'ui ir Co.“ per „The Revolutionary Age“:

Kompromisus gaudantieji „Komunistų Partijos“ sumanytojai turi būti disciplinuoti. Jie turi but atmeti... Jų vadų tuštumas ir godumas valdyti turi but sutruškinti.

Tuogi tarpu ta „mažiukė pabėgėlių klika“ savo spaudoje saklo, kad tik ji esanti tikrai „kairiojo sparno“ didžiūmą, o „kairiojo sparno“ didžiūmą ji vadina „centru“, „dešiniuosius“ ir net „reakcionierius“. Tuo būdu dabar turime jau ir kairiuosius ir dešiniuosius „kairiasparnius“. Dabar gi tegul darbininkai, paklaususieji „kairiasparnių“ agitacijos ir paniekinusieji socialistų poziciją, galvoja ir sprendžia, su kurių tų dviejų frakcijų eiti išvien: su „kairiaja politikierių pelke“ ar su „kairiaisiais reakcionieriais“?

Apie padėjimą Lietuvoje

Rašo T. Naruševičius.

Zemias eina prisitįstasai per „Tėvynės“ redakciją ilgąs inž. T. Naruševičiaus pranešimas apie Lietuvą ir Lietuvos reikalų stovį Europoje. Jisai yra parašytas tam tikroje dvasioje ir tam tikru tikslu; už pranešimo tendenciją tečiaus, žinoma, ima atsakomybę jo autorius, o ne, dienas. Mes jį spūsdimame delei tų faktų, ir žinių, kurių jame randasi, kadangi šandie yra labai sunku gauti jų iš kitokių šaltinių. „Naujienuos“ redakcija nešima teisės teisinti pranešimą rašta pagal savo kurpalį, manydamas, kad skaitytojai sugebės teisingai jį apvertinti, perskaite jį istais. Tegul patis svaitytojai pasistengia atsikirti jame faktus nuo agitacijos. Mes-gi savo keliu pakalbėsime apie pranešimo turinį atskiruose straipsniuose. Red.

(Zr. No. 178)

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill. July 30, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

Kaip įtempti yra santykiai tarp Lietuvių ir Vokiečių, parodo kad ir šie atsitikimai, įvykusių man būnant Kaune. Išvisus bolševikus iš Panevėžio, mūsų kariuomenė paėmė kelias dešimtis vagonų ir tris garvežius vokieško tipo. Vokiečiai pareikalavo juos sau. Lietuvių kareiviai užprotestavo ir atsisakė atiduoti. Tada atvažiuo blindiruotas (apsaustuotas) vokiečių traukinys su kulkasvaidžiais, nustatytais priešais nedėli būrį mūsų kareivių, patalės suardytą mūsų geležinkelį, prisikabino du garvežius ir nusi-

vežė juos sau. Dar du susirėmimai mūsų kareivių su vokiečiais, man esant Lietuvoje buvo ties šiauliais. Mūsų kareiviai apsiginklavę tikrai kulkasvaidžiais, atėmė šiauliuose vieną kartą 20 arklų, o kitą kartą — tiek pat karvių, iš vokiečių, kurie norėjo tuos galvijus išgabenti į Vokietiją. Dabar gavau pranešimą iš mūsų valdžios, kad apie šiaulius vokiečiai užpuolė ant mūsų kariuomenės. Buvo susirėmimas iš abiejų pusių. Devyni lietuviai užmušti, keliolika sužeistų. Buvo užmuštų ir iš vokiečių pusės. Šiaulių komendantas tikrina, kad su vokiečiais galima apsidirbti tik su ginklu, — ir jokio laisvo susitarimo su vokiečiais negali būti. Lietuviams taip įkūrėjo vokiečių okupacija, kad jie laukia-nėsulaukia tos dienos, kada vokiečiai visiškai bus iškraustyti iš Lietuvos.

Mūsų prieštai, norėdami pakentti Lietuvai laisvę išgyti, skelbia visam pasauliui, buk Lietuva esą vokiškų sentimentų Dabar atvykusieji Lietuvon aliantų atstovai galėjo gerai įsitikinti, kiek melagingi yra tie šmeižai ir kaip jie yra tolimi į tuos žmones, kurie menkai tepajista Lietuvos istoriją, jos praeitį ir nuolatinę kovą su teutonais dar nuo senų laikų. Negali būti ginčų kaslink to, kad vokiečiai nepaliko tarp lietuvių jokių gerų jausmų. Lietuviai per ilgą laiką nepamiršo žiaurumo, kokį jie iškentėjo vokiečių okupacijos metu. Tikta nedaug tepramatantieji žmonės gali patikėti šmeižams, kuriuos platina apie lietuvius mūsų kaimynai.

Su pasigailėjimu reikia pastebėti, kad lietuviai iki birželo mėnesio nėra gavę iš niekur pagelbos nei ginklais, nei maistu, apart vieno ar dviejų vagonų vaistų nuo Amerikos Raudonojo Kryžiaus ir poros tukstančių tonų miltų, kuriuos Lietuvos gyventojai pradėjo gauti gegužės mėnesyje. Visą-gi ilgą kovą su bolševikais lietuviai patis vieni išnešė ant savo pečių. Jeigu kiek anksčiau būtų buvusi suteikta šokia tokia pagalba, tai rusai bolševikai senai būtų buvę išvyti iš Lietuvos, ir žinoma anksčiau būtų galėję tvarkyties ir atsipeikėti nuo bėdų ir vargų. O dabar — vargas dar ne greit tepasibaigs, ypatingai dar ir delto, kad laukai ne visur yra užsėti, nes nebuvo galima laiku gauti sėklų. Šiek tiek geriau yra šioje pusėje, kuri anksčiau buvo paliausota nuo bolševikų. Bet ten, kur rusai išbuvo iki pavasario, 30 ar 40 nuosimėčių laukų, kaip spėjama, liko neužsėti...

Dabartinė Lietuvos valdžia yra šitaip susitvarkiusi: Valstybės Taryba 1919 m. sausio 16—19 dd. Konferencijoje, kurioje dalyvavo 150 žmonių iš kairiųjų ir dešiniųjų partijų, buvo perrinkta, ir ji dabar turi savo kontrolę ir įstatymų leidimo aparatą.

Valstybės prezidentas yra rinktas Valstybės Tarybos. Dabartinis ministerių kabinetas susideda iš atstovų visų veikiančių Lietuvoje partijų, išskyrus bolševikus. Kaip į tarybą, taip ir į ministerių kabinatą įeina ir atstovai kitų tautų, gyvenančių Lietuvoje — baltgudžių ir žydų. Lenkai, paakstinę besitveriančios Lenkijos, nesutiko ineiti į Lietuvos valdžią. Dauguma lenkų, matyt, nenori pripažinti Lietuvos valstybės ir daro pastangas sujungti Lietuvą su Lenkija, kad tokiu būdu galėtų kontroliuoti Lietuvą. Tas ypatingai rūpi Lietuvos dvarininkams, kurie tikisi galėsi-

su Lenkijos aristokratinės parama, apginti savo teises ant didelių plotų žemių, kurias jie valdo Lietuvoje. Jie visai dabar susispietė Vilniuje ir tenai varo savo endekišką politiką. Vilnius dabar tapo Lietuvos dvarininkų tvirtovė, todėl jie pigiai neužleis jo Lietuviams, ypač turėdami po šonu paramą iš Varšavos.

Liusoje nuo kitatautų užgrobito Lietuvoje pasuktiniais mėnesiais organizacinis darbas eina labai sparčiai. Vietose organizacijų stiprėja; žmonės per jas jau pradeda mokėti mokesčius; paskutinė mobilizacija praėjo labai pasekmėngai, ir jaunomėnė noromis stoji į kariuomenę.

Eina taip pat prisirengiamasai darbas sušaukimui Steigiamojai Seimo. Tik su pasigailėjimu reikia pasakyti, kad, šaukiant Steigiamąjį Seimą, ligi Lietuva nėra paliausota nuo svėlimos okupacijos, didelė Lietuvos gyventojų dalis iš lenkų užimtųjų kraštų negalėtų dalyvauti Seime, — tad ir sutvarkymas tų kraštų turėtų ilgiau užsistėti.

(bus daugiau).

Kaip reikia siųsti laiškus Lietuvon

Rochesterio, N. Y., lietuviai jau nuo gegužės mėnesio daug laiškų yra išsiuntę giminiams į Lietuvą, ir dabar siunčia. Jie vadovaujasi vietos pašto patarimu, kad laiškus Lietuvon galima siųsti per Daniją arba per Švediją. Ant konverto reikia rašyti Lithuania, via Denmark, arba Lithuania, via Sweden. Nors tokį patarimą duodamas pačtas neužtikrina, kad taip užadrosuoti laiškus nueis į Lietuvą, bet užtikrina, kad jie čia bus priimami ir išsiunčiami, ir jeigu, sako, yra kokie nors ryšiai užmegsti tarp Danijos pašto ir Lietuvos, arba tarp Švedijos pašto ir Lietuvos, tai tokie laišukai nueis į Lietuvą.

Siunčiant laiškus Lietuvon reikia adresuoti taip, kaip ir pirmiau kad budavo adresuojami, tik neberašyti R u s s i a, kaip pirmiau kad buvo daroma, bet rašyti tiesiai: Lithuania, via Denmark, arba Lithuania, via Sweden.

Butinai ant konverto reikia ir atgal savo adresą padėti, nes jei kartais laiškas nepasiektų vietos, į kur adresuotas, tai bus atgal siuntėjui sugrąžintas.

Neteko girdėti, kad liems, kurie iš čia siunčia laiškus Lietuvon via Sweden arba via Denmark, pačtas būtų grąžinęs atgal. Matyt, jie visi buvo pasiųsti ir nuėjo Lietuvon. Siunčiant laiškus Lietuvon per Švediją ar Daniją, reikia užlipinti pašto ženklelis už 5 centus, kaip ir seniau kad budavo.

— J. J. Zilis.

KAZIMIERAS GUGIS
ADVOKATAS
Veda visokius reikalus, kaip kriminališkuose taip ir civiliškuose telaimose. Dera visokius dokumentus ir papieres.
Namų Ofisas: Miesto Ofisas:
4029 S. Halsted St. 127 N. Dearborn St.
Ant trečių lubų 1111-18 Unity Bldg.
Tel. Drovers 1910 Tel. Central 4441

Dr. D. J. BAGOCIUS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 10900 So. Michigan Ave.
Residencija 10731 S. Michigan Ave., Roseland, Ill.
Telefonas tas patsi residencijai ir ofisui. Pullman 342
Valandos: 9 ryto iki 11 d. 2 po pietų iki 4 6 iki 9 vakare.

WANTED YOUNG LADIES TO LEARN NURSING
We pay all expenses and small salary while training in our new two year graded course. Write at once for our catalogue B. FORT DEARBORN HOSPITAL
3331 Vernon Avenue, Bldg.

Lietuvių Rateliuose.

PRANESIMAS.

Naujienų Bendrovės dalininkų visuotinis posėdis susirinkimas įvyks nedėlioje, Rugpjūčio 3, 1919, M. Mėdažio svetainėje, 2244 W. 23rd Pl. Prasi-dės 10 valandą rytą. Visi dalininkai prašomi dalyvauti ir atvykti laiku; kiekvienas dalininkas turi pasiimti savo sėdės sertifikatą ir užsiregistruoti įei-nant į svetainę, nes tik šeriniu-kai tegali dalyvauti.

Dienotvarkis bus paskelbtas ant vietos.

—J. Šmotelis,
N-ny B-vės sekretorius.

BRIDGEPORT

Soc. Apšvietos Klubo referatas.

Ryto, liepos 31, Mildos svetai-nėj Lietuvių Socialistų Apšvie-tos Klubas rengia svarbų refe-ratą tema: "Socialistai ir kairys-sis sparnas". Referuos Naujienų redaktorius, d. P. Grigaitis.

Apie "kairįjį sparną", kitaip sakant amerikoniškuosius jų tarpe ir lietuvius) bolševikų sekėjus dabar kalba visi: ir šiek tiek nuvokiantys apie juos ir vi-sai nenuvokiantys. Todėl šis referatas bus kaip tik vietoj ir lai-ku. Tuo labiau, kad pastaruoju laiku pačiame "kairiajame spar-ne" pradeda kilti nesutikimų.

Todėl labai svarbu, kad lietu-viai darbininkai įsigytų aiškos nuovokos: kokio skirtumo esa-ma tarp socialistų ir to "kairio-jo sparno", kuris spėjo įnešti ne-maža kivrėjų bei suirutės Ame-rikos lietuvių darbininkų judė-jiman. Tam rengiama minėta-sai referatas. Taigi visi įde-maujantis šituo klausimu, tegul pasistengia ateiti į Mildos svetai-nę ir išgirst referatą. — Narys.

Lavinimos susirinkimas.

Praeitą nedėdienį, liepos 27, Aukros svetainėje buvo sureng-tas lavinimos susirinkimas. Ren-gė LSS. 4 kuopa ir dvi kitos draugijos. Lavinimos tema bu-vo tokia: kaip pasekmingiau su-tvarkyti darbininkų lavinimosi darbą? Buvo išreikšta įvairių nuomonių. Labiausia tečiaus mane nustebino viena, vadovau-

jamoji nuomonė. Butent ta, kad "visose mokslo šakose būtina reikalingos — frakci-jos". Tiesa, radosi draugu, kur nurodinėjo, jogei norint supras-ti įvairias frakcijas reikalinga studijuoti tų frakcijų bei parti-jų programus. Priešingai, va-damieji del frakcijų ginčai ne-duos jokių kitų pasekmių, kaip užsivarinėjimą bei paprasčiausius vaidus. O toks lavinimos, tai tik netikslus eikvojimas lai-ko ir energijos. Vis dėlto, tai padedantį, dagi pačios Apšvie-tos komisijos, prisipyrę tikrino, jogei be frakcijų, teisingiau sa-kant nederamų užsivarinėjimų esą "jokioje mokslo šakoje dar-bininkai negalės išsilavinoti." Ta-tai tik parodo kokį supratimą tu ri tie draugai ir apie mokslo ir pačias jų numylėtas frakcijas.

Lavinimos susirinkimai mu-mis labai reikalingi, bet juose tu-ri but tvarka ir, kas svarbiau-sia, mandagumas. Tokie dis-kusantų pasiūlymai, kaip "tu nieko nežinai, ba tu esi menš-e-vikas", arba "tai melas" ne pri-traukia, o atstumia lankytojus. Tam yra geras pavyzdys pernyk ščia Propagandos Mokykla: visi dar atsimename, kur ją nuvedė tuli bosai, užsimanysieji pa-vartoti ją frakcijų kivirčams. Tokių bandymų reikėtų vengti, jeigu norime, kad apšvietos dar-bas būtų pastatytas tikrai gerais pamatais. — Buves.

WEST SIDE

Šis ir tas.

Prietelis Snaudutis andais ta-rė:

— Žinai ką, bro!?, ta West Si-de liko tikru underfėkingumi.

Nė salinų, nė bazarų, nė bolš-eviškųjų prakalbų. Stačiai ne-bėra kur dingti!

O tai atsitikė del sekančių tri-jų priežasčių: Salinai buvo už-daryti todėl, kad publikonai pa-norėję atkeršyti dimikratams del išvotavimo prezidento Wil-sono; bazarų nėra, kad prigul-mingieji nieku būdu negal su-vesti tulų skaitlinių savo finan-sų knygoj; o bolševikų prakalbų nebėsa todėl, kad įsisteigė "neprigulminga" parapija.

Neveizint to, kad "vietos tau-tininkai visą laiką purtėsi ir dar tebesipurtė sovietų idėjos, bet štai čmė jie ir įsisteigė West Si-dės draugijų sovietų. Tą sovietų jie pavadino savu, lietuvišku var-du, taryba. Soviete priklausa veikt visos West Sidės draugys-tės, išskyrus vieną dvidešimtį antrąją. Sovieto sumanytojai tečiaus žadą pakviesti ir ją. O kadangi ir vieni ir antri didžiaus-iais savo priešais skaito socia-listus, tai menama, kad dvideš-šimts antrosios bolševikai mie-lu noru sutiksį prisidėti prie geltonojo West Sidės sovieto.

"Broliai" klerikalai pralošia vieną poziciją po kitai. Visur juos sumuša "broliai" tautininkai. Kone visos katalikiškos dr-jos nutarę prisidėti prie "lais-vės" varpo atpuskų. Klerikalai daro ką gali, kad sulaukių savo sekėjų. Brolių tautininkų var-

pą jie vadina ir bimbali ir bam-balu, o pačius atpuskus "libera-liška muge". Bet — vis be pa-sekmių. Jų sekėjai eina su tauti-ninkais ir gana. Dagi, su pasta-raisiais eina ir patis "prigul-mingosios" komitetai. Bėda!

— Tipu-Tapu.

CICERO

Vyrų ir Moterų Apšvietos Dr-ja laikė nedėlioje, liepos 27, pus-metinį susirinkimą. Be kitų da-lykų buvo svarstoma ir kores-pondencija nuo "laisvės varpo" komiteto, kad Draugija prisidė-tų prie to varpo "išleistuvių". Draugija vienok tą pakvietimą atmetė, atsisakydama ne tik da-lyvauti tautiškių biznierių paro-doj, bet ir remti juos pinigiskai.

Vyrų ir Moterų Apšvietos Dr-ja niekados nebuvo ir nėra prie-singa siuntimui varpo Lietuvon, bet ji nieko bendra su tuo nenori turėt. Kada bus galima tiesiokiniu būdu siųsti pašalpos nukentėjusiems nuo karės Lie-tuvos žmonėms, draugija ir ats-kiri jos nariai siųs pašalpos, kiek galėdami. — A. Liutkus.

Gatvekarių streikas tęsiasi.

Darbininkai nemaną nusileisti; kompanijos verbuojančios streiklauius; prisibijoma ria-ušų.

Gatvekarių ir elevatorių dar-bininkų streikas tęsiasi ir neži-na kaip greit įsiai užsibaigsis. Darbininkai griežtai atsisaką grįžti darban, kol kompanijos neispildysiančios jų reikalavi-mų.

Vaigšto gandai, kad kompa-nijos, ypač elevatorių kompani-ja, skubiai verbuojasi streiklau-zių ir šiandie, jei busią galima, pradėsiančios "darbą". Tokiame atsitikime tečiaus gali kilti ria-ušų. Tai pripažįsta ir unijos va-dai ir dagi pačios kompanijos. Tatiei, kad išvengus nuostolių ir žmonių gyvatinimis ir nuosavy-bėmis, busią daroma visa, kad atsikūsus susitaikymo tarp dar-bininkų ir samdytojų. Tuo žada pasirūpinti gubernatorius Low-den, majoras Thompsonas ir ke-li kiti miesto valdininkai. Ar tatiei duos laukty pasekmių, tarpu negalima pasakyti, nes darbininkai nenorį girdėti apie jokių taikymąsi.

Delei kilusio streiko vakar tukstančiai darbininkų negalėjo pasiekti savo dirbtuvių, o kiti pasivėlavo valanda arba dviem. Kad nesuparalyžiavus darbą, tu-las firmos pasirūpino užtenka-mai trokų ir jais gabenosi savo darbininkus — į ir iš darbo. Vis dėlto, tų kur gyvena nuosales-niuose distriktuose nebuvo gali-ma pasiekti.

Aplamai, pirmoji streiko dien-a į chieagiečius darė smagų įs-pudį: iš ryto tukstančiai vyrų ir moterų ilgomis eilėmis ėjo gat-vėmis ir nuolat juokavo, kad šiandien jie turį "puikų" joy ri-de-ą! Bet vakare tokių buvo truputį mažiau. Daugelis jau žiu-rėjo kur pasigavus troką, kad veikiau pasiekus savo distrik-tą. Šiandie, be abejonės, bus blo-giau. Vis dėlto, publikos simpa-tija yra darbininkų pusėj. Nė vienas tuo tarpu nebando išmė-tinėti streikininkams. Kompani-jos gi to kaip tik norėtų. Nebe-reikalo gatvekarių kompanijos prezidentas vakar viešai paskel-bė, jogei pastarajame streikinin-kų susirinkime, kur buvo atmes-ta kompanijos pasiūlymas, tuli buk šaukę "į peklą su publika!". Girdi, streikininkai visiškai ne-paisą publikos labo, bet prie-verta nori išgauti savo reikala-vimus.

McCormicko darbininkų streikas.

Kompanija atsisako tarties su uni-ja; darbininkų pasielgimas esąs neamerikoniškas; darbinin-kai atsisako grįžti darban.

Pagalios, International Har-vester kompanija "sužinojusi" ko reikalauja streikuojantįs jo-sios darbininkai, viso apie sep-tyniolika tukstančių vyrų ir moterų. Sužinojus, bet ji sten-giasi išsisukinėti, tiesiog sa-kant nenor išpildyti jų reikala-vimų. Girdi, reikalavimus įtei-kusi streikininkų komisija, susidedanti iš šešių darbininkų; bet tik du iš jų esą šios šalies piliečiai. Visi kiti — foreinė-riai, kurie griežtai spiriasi, kad ji, kompanija, be kitų dalykų, pripažintų darbininkų uniją. Kompanijos prezidentas, Harol-das McCormickas, todėl atsisakęs tarties. Unijos įsiai nenorįs pripažinti. Jo dirbtuvėse ir ateitįjį darbas turis eiti, vadina-ma "open shop" sistema. Taip-iau nenorima padidinti algų ir sutrumpinti darbo valandas. Esą, kompanija pati, kiek išga-lėdama, padidinus darbinin-kams algas. Ir padidinus daug-iau negu reikia. Nes, nuo 1914 metų gyvenimui reikalingų dai-ktų kainos pakilę tik 80 nuo-šimčių, o McCormickas savo darbininkams padidinęs algas net virš 100 nuošimčių. Taigi naujas darbininkų reikalavimas padidinti algas ir dagi pripažinti uniją esąs perdėm neameriko-niškas pasielgimas.

Vadinas kompanija atsisako išpildyti darbininkų reikalavi-mus. Bet pastarieji taipiau griežtai laikosi ir nežada grįžti tol, kol ji pati nepakvies jų įgaliotinių savo raštinė ir ne-padarys su jais agrimento — sutarties. Unijos vadai sako, jo-gei kompanijos pasistatymas es-ąs bergždzias: anksčiau ar vė-liau ji turės nusilekti — jei ne vienu tai kitu klausimu. O tai del tos paprasčiausios priežas-ties, kad ji negauna streiklau-zių. Tuo burelio, kurį josios a-gentai pajiegę susimedžioji, jai toli gražu nepakanka. Streiki-ninkai gi ant žut-bet esą pasi-ryžę laikyties iki paskutiniosos. O labiausia jie stovėsių už tai, kad būtų pripažinta jų organiza-cija-unija. — Nelaimėję unijos, mes faktiškai nieko nelaimėsi-me — pasakė vienas streikinin-kų komisijos narių.

Skerdyklų savininkai protestuoja. Valdžios agentai varą prieš juos negeistina propagandą.

Federalės valdžios paskirto-sios komisijos raportas, kad "penki didieji" skerdyklų savi-ninkai — Swiftas, Armouras, Morris, Cudahy ir Wilsonas — kontroliuoja visą mėsos rinką, kad jie tiksliai stengiasi paša-linti iš kelio mažesniusios savo konkurentus ir kartu nusaką kainas mėsai, iššaukę pastarųjų protestą. Vakare jie viešai pas-kebė, jogei vaizbos komisijos raportas esąs perdėm neteisin-gas. Dar daugiau, valdžios a-gentai, girdi, sužiniai varą prieš juos negeistina propagandą tik-slu suklaidinti publiką ir patį kongresą. Vienas jų, Morris kompanijos prezidentas, dagi apreiškė, buk tai esą daroma tikslu pakenkti jų bizniui. — Publika privalo žinoti, — sako įsiai, — kad čia esama tulų sa-vanaudžių asmenų, turinčių gi-miningumo su komupizmu, su-mokslas.

Vadinas, visa, kas yra prane-sama apie "penkių didžiųjų" netaip, kaip jie norėtų, yra ne-geistina propaganda ir dagi su-mokslas!

GAVO INDZIONKSENĄ PRIEŠ DARBININKUS.

United Cigar Stores korpo-racija gavo indzionkseną prieš savo streikuojančius darbinin-kus. Kiekvienas streikininkas, kuris dabar drįs prisitarti prie by vienos minėtosios korpora-cijos krautuvės ir bandys per-kalbėti korporacijos suverbuo-tus streiklauius, bus areštuojas ir bandomas kaipo tvarko-s ir ramumo ardytojas. Ind-zionkseną kompanijai išdavė apskričio korto teisėjas, Merritt W. Pinckney.

Beabejonės, kada buvo rinki-mai dabartinis džiode Pinckney labai prisiekavo "draugams bal-suotojams" — visuomet remti darbininkų reikalus. Dabar ji-sai "remia" juos.

HAYWOODAS GRĮŽTAS CHICAGON.

Paliuosuotaisi pramoniečių vadai, William D. Haywoodas, tuoj žadąs grįžti į Chieagą. Po trumpo pasilsio įsiai manąs ap-važiuoti visą šalį laikydamas prakalbas apie savo uniją ir jo-sios bylą. Be kita Haywoodas apreiškė, jogei primetamasai jo unijai nepatriottingumas esąs išmisas tų, kurie norį sugriauti pramoniečių uniją.

PRADĖSĮ KARĘ SU MAISTO REIKMENŲ SPEKULIA-TORIAIS.

Majoro Thomsono paskirto-ji komisija ištirti priežastis mai-sto produktų brangimui jau pradėsianti karę. Vakare ji lai-kė pirmą posėdį sveikatingumo departamento prižiūrėtojo, Ro-bertsono, ofise. Nutarta nuo-dugny nagrinėjimą visose krau-tuvėse bei vater gatvės speku-liatorių vandėfluose. Vysi su-rinkti faktai busią įteikti valsti-jos prokurorui Hoynei ir fede-ralės valdžios apskričio proku-rorui Clyne'ui. Jie gi, turėdami reikiamų prirodymų, galėsių traukti maisto spekuliorius at-sakomybėn.

ARESTAVO MONEY ORDE-RIŲ KLASTUOTOJĄ.

Vyriausiamė Chicago pačto departamente vakar tapo areš-tuotas tulas Frank Volk, sako, specialistas money orderių kla-stuotojas. Volk bandęs išmai-nyti money orderį už penkis dešimts dolerių. Areštuotasai atiduota Suv. Valstijų komisio-nieriui Masonui. Reikalauja-ma 5000 dolerių parankos.

NOREJO PAKUTENTI KOJAS

Pateko bėdon.

Felix Regura yra geras plau-kikas. Vakare jis pasikvietė sa-vo numylėtą mergelę ir abudu nuėjo pasimaudyti ežeran ties Chicago ave. Maudėsi tol, kol policistas Sweeney užtėmjo juodu ir — Feliksas tapo nuga-bentas į polisteišinį. Dėd Swee-ney kaltina jį nederamų pasi-elgimu, kitaip sakant norėjimu pavogti iš panelės Helenos submarinį kissą. Panelė te-čiaus griežtai užgėnėja dėdės Sweeney kaltinimą: josios Fe-liksas tik norėjęs pakutenti jo-sios kojas-kojytes.

AMERICAN WOOLEN COMPA-NY DUODA INSURANCE PO-LICIJES 35,000 DARBININ-KŲ.

American Woolen Company nuo šio laiko pradės išduoti vi-siems savo darbininkams ap-

76% Nuosimtis reikalauja dentisterijos pagelbos

Pamastykite tikrai 76 iš 100 žmo-nių reikalauja peržiūrėjimo dantų taisymo. Kurie kenčia dantų skau-dėjimą mažai suranda užsiganėdi-nimų gyvenime, jie neturi tiek daug energijos, uždirba mažiau, negali naudotis smagumų ir negali nau-doties jokiais užsiganėdinimais. Ge-ras užlaikymas dantų reiškia gera sveikata. Pabandykit dabar.

Dantys be pleity, tai musu speci-aliskumas. Musu rekordas; mes esam čionai 22 metu. Perleidom 100,000 pacientų. Užleidimas auksu \$1 ir auksčiau Porcelenavos crown \$3 ir auksčiau Visas setas dantų ..... \$4.00 Visas setas auksinis ..... \$65.00 Užleidimas ..... \$1.00 Auksinis Crown ..... \$3.75 Aluminum setas ..... \$12.00 Apdengimas danties \$3.75

Bonton Dental Co.

4701 S. Ashland Ave.
Prieš Oppenheimer
įėjimas 1553 West 47th St.

ATYDAI!

Egzaminavimas Dykai. Ar Jūs nervuotas, ar galva skauda, ar akis silpnos? Ar Jūs jums skauda akis? Ar galite skaityti, ar įvertiate dabat be įtempimo nervų? Jeigu taip, tai ateikit pas Klein Bros. ir leiskite mūsų akių specialistui peržiūrėti jūsų akis. Visas darbas gvarantuojamas, ir didžiausia atyda atkreipama į jūsų vaikus. Ka'ndos prieinamos.

KLEIN BROS.
Halsted & 20 Streets
Dr. J. Groupe
Optometristas

Už \$50.00 arba LAISVĖS BONDSĄ

nupirkti labai gražų \$200.00 vertės Phonografą, pasilikusį saukrovę, šita mašina beveik nauja, prie jos randasi rinkinys 24 rekordų ir dvi mantinė adatos veltui. Mes taipgi turime keletą auksčios klesos phonografų, kuriuos mes parduosime už bile pasiulytą kainą už tai kad mes turime pratuštinti vietą.

Mes taipgi turime \$650 player piano, gvarantuotą 10 metų ir vartotų tik 3 savaites, kurį mes parduosime už \$325. JEI GYVENATE UŽMIESTYJE, MES PRISIUSIME C. O. D. LEIDIZIJE APŽIURETI. Ši yra stebėtina pro-ga. Ateikite arba rašykite tuojus PRISIUSIAME UŽ DYKĄ. WESTERN FURNITURE STORAGE. 2810 W. Harrison St. Chicago, Ill. Aldera nuo 9 ryto iki 9 val. Nedė-liomis nuo 10 iki 4

Prašešimas, pargyžius iš Francijos Chicago laukiniai priminėju ligonius savo pa-gyvenimo vietoj 3125 W. 38 St., arti Kedzie Ave. Kaip greitai bus gatava, atidarysiu ofisą ant piet-vakarinio kam-po Leavitt ir 22ros gatvių. Valandos nuo 4 iki 7 valan-dos vakare.

Dr. S. Biežis
Telefonas McKinley 4988

Telephone Boulevard 2160

DR. A. J. KARALIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VALANDOS: 9-12 ryto
2-9 vakaro
3303 S Morgan St, Chicago, Ill

Vyriškų Drapanų Bargenai

Teisingas apsiėjimas. Garantuo-tas užsiganėdinimas. Vyrų ir vaiki-nų neatsiškai, padaryti ant už-sakymo siutai ir overkautai, vėliau-sios stailės ir konservatyvi modeliai, \$20.00 iki \$45.00. Siutai ir vaikiški gatavai padaryti siutai ir overkautai \$15.00 iki \$28.00. Vyrų kelnes \$3.00 ir auksčiau. Vaikių siutai \$5.00 ir auksčiau. Pirkite sau overkutus dabar pa-ko prieš ateinančią žiemą nepakilo kainos. Mes užlaikome taipgi pilną sandė-ly nežymiai vartotų siutų ir over-kutų \$8.50 ir auksčiau. Full dress, tuxedo, frock siutai ir-tt. \$10.00 ir auksčiau. Atidara kas vakaras iki 9 val. vak. Nedėliomis iki 6 val. vak. Subato-mis visą dieną iki 10 val. vak.

S. GORDON,
1415 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Isteigta 1902

draudos policies sulig jų ištār-nauto laiko. Apdrauda prasidės nuo sumos \$750.00 iki \$1,500. Platesnių žinių žiūrėkite šios dienos dienraščio apgarssinimą.

Saugokite Savo Akis

Teisingai pritaikytais akiniais, kuomet jūs kenčiate galvos skau-dėjimą, kuomet raistas susibėga į krūva, kuomet siuvate arba skai-tote. Kuomet jūs esate trumpa-regis arba toli regis, pastartikite su mašinimi pūimiu nega eistite kur nors kitur. Mano 26 metų patyrimas šiame užsiėmime su-telkis jums geriausias pasekmes. Gydomas visų akių, ausų, nos-ies ir gerklės ligų. Po priežiūra Dr. P. A. Graves specialisto. U-tarninkais ir pėtyčionius nuo 2 iki 5 po pietų.

JOHN SMETANA
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Ave., Chicago.
Kampus 18-tos gatvės.
3-čios lubos, virš Platt'o aptiekos
Tėmykite į mano parašą.
Valandos: nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro. Nedėlioje nuo 9 val. ryto iki 12 valandų dieną.

Dr. A. R. Blumenthal

AKIŲ SPECIALISTAS
Akis Egzaminuoju Dykai
Gyvenimas yra tuščias, kada pra-nyksta regėjimas. Mes vartojam pagerintą Oph-thalmometer. V-y-patinga domat atkreipiamą į vai-kus. Val.: nuo 9 ryto iki 9 vak. nedėliomis, nuo 10 iki 11 dieną 4649 S. Ashland av. Kamp 47st. Telephone Yards 4317 Boulevard 6437

DR. M. HERZMAN

IŠ RUSIJOS
Gerai lietuvišias žinomas per 16 me-tų kaipo patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.
Gydo skitras ir chroniškas ligas, vy-rų, moterų ir vaikų, pagal naujausias metodus X-Ray ir kitokius elektrus prietaisus.
Ofisai ir Laboratorija: 1025 W. 18th St. netoli Fisk St.
VALANDOS: Nuo 10-12 pietų, ir 8 vakarais. Telephone Canal 3110.
GYVENIMAS: 3412 S. Halsted Street
VALANDOS: 8-2 ryto, tikslai.

DR. G. M. GLASER

Prakikuoja 27 metai
Gyvenimas ir Ofisai
3149 S. Morgan st. kortė 32 st.
Chicago, Illinois.
SPECIALISTAS:
Moteriškų ir Vyriškų.
Taipgi Chroniškų Ligų.
OFISO VALANDOS:
Nuo 9-10 ryto, nuo 12-2 po pietų ir nuo 6-8 vakare. Ne-dėliomis nuo 9-2 po piet.
Telephone Yards 687

Telephone Yards 5032

Dr. M. Stupnicki

3109 S. Morgan st. Chicago

VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 5 iki 8 vakare

Rez. 933 S. Ashland Blvd. Chicago
Telephone Haymarket 2544

DR. A. A. ROTH

RUSAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialistas Moteriškų, Vyriškų, Vaikų ir visų chroniškų ligų
Ofisai: 3354 So. Halsted St. Chicago
Telephone Drovers 9693
Valandos: 10-11 ryto; 2-3 po piet 7-8 vak. Nedėliomis 10-12 dieną.

Dr. M. T. Strikolis

LIETUVIS GYDYTOJAS
IR CHIRURGAS.
1757 W. 47 St., Chicago, Ill.
Ofiso Tel. Boulevard 160
Rez. Tel. Seeley 420

Tel. Yards 3654. AKUŠERKA

Mrs. A. Michniewicz

Baigusi Akušerijos ko-legiją; ilgai praktiku-vousi Pensilvanijos hospitalėse ir Pasek-m-i-n-g-a-i patarnau-ja prie gimdymo. Duodu rodą visoki-se ligose moterims ir merginoms.
3113 So. Halsted Str.
(Ant antrų lubų)
Chicago, Ill.
Nuo 6 iki 9 ryte ir 7 iki 9 vak

SKAITYKIT IR PLATINKIT
"NAUJINIENAS"

Antanas Tamašauskas

Persikyrė su šiuo pasauliu liepos 29 d. 1 v. ryto. Paėję iš Kauno gub., Panevėžio pav. Lovainių par. Laipuskių kai-mo. Amerikėje išgyveno 10 metų, vedęs. Amerikoj turi 3 brolius, Madestas, Jonas ir Petras ir vienas Lietuvoj. Vie-lionis randas pas švogerį Jo-ną Pramineką 3433 So. Lowe Ave. Bus leidžiamas pėny-čioje rugpjūčio (Aug.) 1 d. 12 val. dienos iš namų į Tautiš-kus kapines. Giminės ir pa-žįstami kviečiami atsilankyti į įaidotuves. Pasiliekame nu-ludime moteris
KAZ. TAMASAUŠKIENĖ.

Aš esmi specialistas visų ligų
Akių, Ausų, Nosies, Gerklės ir Plaučių
Aklumas, Kurtumas, Kataras ir Džiova

Gali būt pralinta ir daugelyje testikimų iš-gydyta, jeigu gyds teisingai. Aš per daug me-tų gydžiau pasekmingai šias ligas.
Mano užrašas išgydytų ligonių yra aiškus pri-rodymas mano gabumo.
Aš atitaisau kreivas akis be skausmo vienu gydymu.
Pritakau akinius teisingai.
Pasitarimas nemokamas.

W. M. LAWHON, M. D.

35 So. Dearborn St. Kambarys 307.
(Kampus Monroe). VALANDOS 9 iki 8
Nedėliomis 10 iki 1.

Chicago

Pranešimai

Roseland. — Dele rasiučių rasiučių Chicagoje, Atleities žiedas išvažiavimui į Lincoln park šį ketvirtą nebus Nauja diena išvažiavimo bus pasakelba vėliau. — Valdyba.

Roseland. — Visi, kur turite paėmę Aušros tikietę, sugrąžinkite juos iki Subatės. Komisija bus Aušros kambarys serijos, pėnyčios ir Subatos vakarais nuo 7:30 valandos vakare. — M. Basevičius.

Roseland. — Aušros knygyne išvažiavimas bus 3 d. rugpjūčio, 107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1448-1449-1450-1451-1452-1453-1454-1455-1456-1457-1458-1459-1460-1461-1462-1463-1464-1465-1466-1467-1468-1469-1470-1471-1472-1473-1474-1475-1476-1477-1478-1479-1480-1481-1482-1483-1484-1485-1486-1487-1488-1489-1490-1491-1492-1493-1494-1495-1496-1497-1498-1499-1500-1501-1502-1503-1504-1505-1506-1507-1508-1509-1510-1511-1512-1513-1514-1515-1516-1517-1518-1519-1520-1521-1522-1523-1524-1525-1526-1527-1528-1529-1530-1531-1532-1533-1534-1535-1536-1537-1538-1539-1540-1541-1542-1543-1544-1545-1546-1547-1548-1549-1550-1551-1552-1553-1554-1555-1556-1557-1558-1559-1560-1561-1562-1563-1564-1565-1566-1567-1568-1569-1570-1571-1572-1573-1574-1575-1576-1577-1578-1579-1580-1581-1582-1583-1584-1585-1586-1587-1588-1589-1590-1591-1592-1593-1594-1595-1596-1597-1598-1599-1600-1601-1602-1603-1604-1605-1606-1607-1608-1609-1610-1611-1612-1613-1614-1615-1616-1617-1618-1619-1620-1621-1622-1623-1624-1625-1626-1627-1628-1629-1630-1631-1632-1633-1634-1635-1636-1637-1638-1639-1640-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649-1650-1651-1652-1653-1654-1655-1656-1657-1658-1659-1660-1661-1662-1663-1664-1665-1666-1667-1668-1669-1670-1671-1672-1673-1674-1675-1676-1677-1678-1679-1680-1681-1682-1683-1684-1685-1686-1687-1688-1689-1690-1691-1692-1693-1694-1695-1696-1697-1698-1699-1700-1701-1702-1703-1704-1705-1706-1707-1708-1709-1710-1711-1712-1713-1714-1715-1716-1717-1718-1719-1720-1721-1722-1723-1724-1725-1726-1727-1728-1729-1730-1731-1732-1733-1734-1735-1736-1737-1738-1739-1740-1741-1742-1743-1744-1745-1746-1747-1748-1749-1750-1751-1752-1753-1754-1755-1756-1757-1758-1759-1760-1761-1762-1763-1764-1765-1766-1767-1768-1769-1770-1771-1772-1773-1774-1775-1776-1777-1778-1779-1780-1781-1782-1783-1784-1785-1786-1787-1788-1789-1790-1791-1792-1793-1794-1795-1796-1797-1798-1799-1800-1801-1802-1803-1804-1805-1806-1807-1808-1809-1810-1811-1812-1813-1814-1815-1816-1817-1818-1819-1820-1821-1822-1823-1824-1825-1826-1827-1828-1829-1830-1831-1832-1833-1834-1835-1836-1837-1838-1839-1840-1841-1842-1843-1844-1845-1846-1847-1848-1849-1850-1851-1852-1853-1854-1855-1856-1857-1858-1859-1860-1861-1862-1863-1864-1865-1866-1867-1868-1869-1870-1871-1872-1873-1874-1875-1876-1877-1878-1879-1880-1881-1882-1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447-2448-2449-2450-2451-2452-2453-2454-2455-2456-2457-2458-2459-2460-2461-2462-2463-2464-2465-2466-2467-2468-2469-2470-2471-2472-2473-2474-2475-2476-2477-2478-2479-2480-2481-2482-2483-2484-2485-2486-2487-2488-2489-2490-2491-2492-2493-2494-2495-2496-2497-2498-2499-2500-2501-2502-2503-2504-2505-2506-2507-2508-2509-2510-2511-2512-2513-2514-2515-2516-2517-2518-2519-2520-2521-2522-2523-2524-2525-2526-2527-2528-2529-2530-2531-2532-2533-2534-2535-2536-2537-2538-2539-2540-2541-2542-2543-2544-2545-2546-2547-2548-2549-2550-2551-2552-2553-2554-2555-2556-2557-2558-2559-2560-2561-2562-2563-2564-2565-2566-2567-2568-2569-2570-2571-2572-2573-2574-2575-2576-2577-2578-2579-2580-2581-2582-2583-2584-2585-2586-2587-2588-2589-2590-2591-2592-2593-2594-2595-2596-2597-2598-2599-2600-2601-2602-2603-2604-2605-2606-2607-2608-2609-2610-2611-2612-2613-2614-2615-2616-2617-2618-2619-2620-2621-2622-2623-2624-2625-2626-2627-2628-2629-2630-2631-2632-2633-2634-2635-2636-2637-2638-2639-2640-2641-2642-2643-2644-2645-2646-2647-2648-2649-2650-2651-2652-2653-2654-2655-2656-2657-2658-2659-2660-2661-2662-2663-2664-2665-2666-2667-2668-2669-2670-2671-2672-2673-2674-2675-2676-2677-2678-2